

Politika SAD-a prema ilegalnim migrantima iz Latinske Amerike

Hižman-Perošić, Mirta

Master's thesis / Diplomski rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:893916>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-28**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij politologije

Mirta Hižman – Perošić

POLITIKA SAD-a PREMA ILEGALNIM MIGRANTIMA IZ
LATINSKE AMERIKE

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2018. godina

Sveučilište u Zagrebu

Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij politologije

POLITIKA SAD-a PREMA ILEGALNIM MIGRANTIMA IZ
LATINSKE AMERIKE

DIPLOMSKI RAD

Mentorica: prof.dr.sc. Lidija Kos – Stanišić

Studentica: Mirta Hižman – Perošić

Zagreb

Rujan, 2018.

Izjava o autorstvu

Izjavljujem da sam diplomski rad Politika SAD-a prema ilegalnim migrantima iz Latinske Amerike, koji sam predala na ocjenu mentorici prof.dr.sc. Lidiji Kos – Stanišić, napisala samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu. Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekla ECTS-bodove.

Nadalje, izjavljujem da sam u radu poštivala etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu.

Mirta Hižman - Perošić

SADRŽAJ RADA

1. UVOD.....	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja podataka.....	1
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	2
2. IMIGRANTI U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA.....	3
2.1. Kratka povijest migracija iz Latinske Amerike u Sjedinjene Američke Države.....	3
2.2. Razlozi emigriranja iz Latinske Amerike i imigriranja u Sjedinjene Američke Države.....	5
2.3. Struktura imigranata iz Latinske Amerike.....	8
3. ILEGALNI IMIGRANTI IZ LATINSKE AMERIKE U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA.....	11
3.1. Opće značajke ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike u Sjedinjenim Američkim Državama.....	11
3.2. Utjecaj ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike na Sjedinjene Američke Države.....	18
3.2.1. Utjecaj ilegalnih imigranata na sigurnost Sjedinjenih Američkih Država.....	19
3.2.2. Utjecaj ilegalnih imigranata na ekonomiju Sjedinjenih Američkih Država.....	20
3.2.3. Utjecaj ilegalnih imigranata na društvo Sjedinjenih Američkih Država.....	22
3.2.4. Odnos troškova i koristi koje Sjedinjene Američke Države imaju vezano uz ilegalne imigrante iz Latinske Amerike.....	23
4. IMIGRACIJSKA POLITIKA SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA PREMA ILEGALNIM IMIGRANTIMA IZ LATINSKE AMERIKE.....	25
4.1. Evolucija imigracijske politike Sjedinjenih Američkih Država.....	25
4.1.1. Zakon o reformi i kontroli imigracije (<i>Immigration Reform and Control Act – IRCA</i>).....	26
4.1.2. Usporedba ilegalne imigrantske populacije – IRCA naspram 2012.godine.....	28
4.2. Imigracijska politika prema ilegalnim imigrantima iz Latinske Amerike za vrijeme predsjednika Billa Clintona (1993. - 2001.) i Georgea W. Busha (2001. - 2009.).....	31

4.3. Imigracijska politika prema ilegalnim imigrantima iz Latinske Amerike za vrijeme predsjednika Baracka Obame (2009. – 2017.)	34
4.3.1. Prvi mandat predsjednika Baracka Obame (2009. – 2013.)	34
4.3.2. Drugi mandat predsjednika Baracka Obame (2013. – 2017.)	36
4.3.3. DACA i DAPA programi	37
4.4. Imigracijska politika predsjednika Donalda Trumpa prema ilegalnim imigrantima iz Latinske Amerike (2017. – danas)	39
5. ZAKLJUČAK	44
6. LITERATURA	46

POPIS TABLICA U RADU

Tablica 1. Period ulaska neautorizirane imigrantske populacije: siječanj 2009. godine.....	12
Tablica 2. Zemlja rođenja ilegalne imigrantske populacije: siječanj 2009. godine i 2000. godine.....	14
Tablica 3. Procjena ilegalne imigrantske populacije u Sjedinjenim Državama, po zemlji i regiji rođenja: 1990., 2000. i 2013. godina.....	15
Tablica 4.. Razlozi za imigraciju iz zemalja Latinske Amerike.....	17
Tablica 5. Usporedba karakteristika ilegalne imigrantske populacije za vrijeme Zakona o reformi i kontroli imigracije iz 1986. godine sa današnjom ilegalnom populacijom iz 2012. godine.....	30
Tablica 6. Rekordi u provedbi imigracijske politike, 1993. – 2016. godine.....	42

POPIS ILUSTRACIJA U RADU

Slika 1. Zemlje porijekla prijavljenih za DACA program.....	38

1. Uvod

1.1. Predmet i cilj rada

Diplomski rad, napisan u sklopu kolegija Latinska Amerika u međunarodnim odnosima, bavi se imigracijskom politikom Sjedinjenih Američkih Država (SAD) prema ilegalnim imigrantima iz Latinske Amerike. Ima ih oko jedanaest milijuna i predstavljaju problem za Sjedinjene Američke Države jer svojim neautoriziranim prelaskom američko-meksičke granice krše američke imigracijske zakone. Sjedinjene Američke Države čine sve kako se njihov broj ne bi povećao, već smanjio. Istraživačko pitanje na koje namjeravam odgovoriti je kakav učinak polučuje imigracijska politika Sjedinjenih Američkih Država spram ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike?

Cilj rada je prikazati utjecaj ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike na Sjedinjene Američke Države u tri aspekta, na sigurnost, ekonomiju i društvo SAD-a.. U radu ću dati prikaz evolucije imigracijske politike Sjedinjenih Američkih Država koja se provodi spram ilegalnih imigranata, a to će se prikazati reformama imigracijske politike koja obuhvaća provedbu imigracijske politike američkih predsjednika Ronalda Reagana (1981. – 1989.), Billa Clintona (1993. – 2001.), Georgea Busha (2001. – 2009.), Baracka Obame (2009. – 2017.) te Donalda Trampa (2017. – danas).

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Ovaj diplomski rad baziran je na stručnim publikacijama i dokumentima, objavljenih na navedenu temu. Uz to, korišteni su brojni mrežni izvori, stručna literatura, i članci iz stručnih časopisa, kako bi se aktualna tema ilegalnih imigranata čim više produbila

1.3. Sadržaj i struktura rada

U radu se daje prikaz migracija iz Latinske Amerike u Sjedinjene Američke Države, pri čemu se, osim njihove strukture, nastoje objasniti povijesni razlozi koji su doveli do tako velikog broja imigrantske populacije iz Latinske Amerike u Sjedinjenim Američkim Državama. Nakon općih značajka ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike prelazi se na njihov utjecaj kako na sigurnost tako i na ekonomiju kao i društvo Sjedinjenih Američkih Država, prikaz američke kontradiktornosti glede troškova spram ilegalnih imigranata i koristi od ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike u pogledu utjecaja ilegalnih imigranata i stava građana SAD-a. Rad završava evolucijom imigrantske politike Sjedinjenih Američkih Država s naglaskom na politike posljednje dvojice predsjednika, Baracka Obame i predsjednika Donalda Trumpa. Rad se sastoji od uvoda, triju poglavlja i zaključka u kojem će biti izloženi rezultati istraživanja.

2. Imigranti u Sjedinjenim Američkim Državama

2.1 Kratka povijest migracija iz Latinske Amerike u Sjedinjene Američke Države

Temelj današnjih Sjedinjenih Američkih Država jesu migracije¹. Naime, nije potrebno veliko znanje o toj relativno mladoj državi kako bi se znalo da je nastala doseljavanjem europskih migranata. Vjerojatno je mnogima među prvim asocijacijama na Sjedinjene Američke Države multikulturalnost, odnosno etnička heterogenost. Pritom pomaže globalna, nazovimo je, amerikanizacija i popularna kultura, to jest filmska industrija na temelju koje se u mnogih stječe određena percepcija i svjesnost o izraženoj američkoj etničkoj heterogenosti. Težnja za američkim snom, odnosno bijegom u bolji život, već desetljećima polako, ali sigurno mijenja Sjedinjene Države pri čemu se one suočavaju s masovnim priljevima migranata. Odnosno, „Sjedinjene Američke Države su bile i ostale najvažnijom imigracijskom zemljom svijeta. Od svojega osnutka primile su šezdeset milijuna imigranata, od čega je dvije trećine stiglo tijekom dvadesetog stoljeća, dok (...) zadnje desetljeće dvadesetog stoljeća (...) znatno premašuje milijunsku brojku“ (Mesić, 1998: 289). To je naprosto njihova sudbina koju ne mogu izbjeći.

Povijest migracija u Sjedinjene Američke Države obuhvaća četiri imigrantska vala. Prvim imigrantskim valom (1607. – 1820.) Sjedinjene Američke Države naseljava otprilike 1.2 milijuna migranata, mahom državljana sjeverozapadne Europe, koji su migrirali u potrazi za boljim ekonomskim prilikama, kao i političkom te vjerskom slobodom. Sljedećim valom (1830. – 1880ih) Sjedinjene Američke Države nastanjuje dodatnih 15. 3 milijuna imigranata bježeći od ratova, revolucija kao i industrijalizacije, već tada u potrazi za ondašnjim američkim snom. Nadalje, ovom ubrzanom porastu američke populacije također je pridonio i treći imigrantski val (1890. – 1965.) kada je Sjedinjene Američke Države naselilo dodatnih 23 milijuna imigranata.

¹ Prema definiciji, „migracije su kretanja ljudi ili grupa ljudi, bilo preko državnih granica ili unutar države. Migracije su populacijsko kretanje, obuhvaćajući bilo koje kretanje ljudi, uključujući duljinu kretanja, sastav grupa migranata ili uzroke koji su doveli do migracije; migracije uključuju migracije izbjeglica, ekonomske migrante i ljude koji migriraju iz drugih razloga, kao što je ponovno spajanje obitelji“ (www.iom.int). Na istom je mjestu potrebno istaknuti distinkciju legalnih od ilegalnih migracija. Legalna migracija je „kretanje ljudi iz njihova uobičajenog mjesta prebivanja u novo mjesto prebivanja, u skladu sa važećim zakonima i propisima koji reguliraju zemlje podrijetla i zemlje novog prebivališta“ (www.iom.int). S druge strane, ilegalna migracija je „kretanje koje se ne odvija u skladu sa zakonima kako zemlje podrijetla, tako i zemlje tranzita i zemlje primateljice. Nema jasne ili univerzalno prihvaćene definicije ilegalne migracije. Iz perspektive destinacijske zemlje, ilegalnost se odražava u nedostatke autorizacije ili dokumenata potrebnih za ulazak, ostanak ili rad u istoj. Iz perspektive zemlje podrijetla, ilegalnost se, primjerice, odražava u slučajevima kada ljudi prelaze državne granice bez valjanih putovnica ili dokumenata, ili ne ispunjavaju administrativne zahtjeve za napuštanje zemlje“ (www.iom.int).

Od početka dvadesetog stoljeća smatra se da je godišnji priljev bio otprilike milijun imigranata. Naime, Sjedinjene Američke Države bile su stabilna liberalna demokratska država, dok su se u Europi velika carstva polako ali sigurno urušavala i na pomolu je bio Prvi svjetski rat (www.sites.google.com)

Posljednji imigracijski val je najznačajniji kada je riječ o imigrantima iz Latinske Amerike. Godina je 1965. Naime, amandman predsjednika Johnsona na imigracijski zakon iz 1952. godine, poznat kao Zakon o imigraciji i naturalizaciji, izmijenio je tadašnji sistem nacionalnog podrijetla sa preferencijskim sustavom² osmišljenim za ponovno spajanje obitelji imigranata i privlačenje vještih radnika u Sjedinjene Države. Pri tom je najveći broj radnika došao iz Meksika, čak 4.3 milijuna siromašnih, neškolovanih imigranata koji su prihvaćali najslabije plaćene poslove (www.history.sandiego.edu). No, iako je navedeni amandman donio pozitivan pomak glede imigracijske politike, posljednji imigracijski val u Sjedinjenim Američkim Državama daleko odskoče od prethodna tri. Primarno, zbog velikog priljeva imigranata, sve se više javljaju ilegalni imigranti, kojima američko društvo pridaje naziv „illegal aliens“, odnosno ilegalni stranci, apelirajući na njihovo formalno (ne)postojanje (www.sites.google.com). Naime, svaka zemlja istočne hemisfere imala je ograničeni broj viza, dvadeset tisuća po zemlji, uz što je i postavljen ukupni ograničeni broj viza na 170 000 za istočnu hemisferu. S druge strane, za zemlje zapadne hemisfere, pojedinačno, nije bio ograničen broj viza, ali je ograničen ukupni broj viza na 120 000, s time da se rodbina imigranata u Sjedinjenim Državama nije uračunala u ograničeni broj viza. To je dovelo do velikog priljeva imigranata, od kojih je velik broj prekoračivši dopušteno vrijeme boravka ili ušavši u Sjedinjene Države lažnim papirima, zaradio svoj ilegalni status. (www.cis.org)

Štoviše, „demografska politika Sjedinjenih Država dramatično se promijenila od 1960-ih. Američko stanovništvo sve više sačinjavaju djeca imigranata iz regija koje su bile ekonomski devastirane američkom vanjskom politikom. (...) Godine 2017., 43.3 milijuna legalnih imigranata boravi u Sjedinjenim Državama (www.americanprogress.org). Ovaj broj ne uključuje

² Sistem nacionalnog podrijetla bio je „američki sistem imigracijskih kvota na temelju kojeg se dopuštao, odnosno ograničavao broj ulazaka imigranata u Sjedinjene Američke Države, na temelju zemlje podrijetla“ (www.immigration.laws.com). Preferencijski sustav pak poništava prethodno navedeni sistem, poništavajući kvote zasnovane na nacionalnosti, pri čemu je prioritet bio na imigrantima ponajprije iz Ujedinjenog Kraljevstva, Irske i Njemačke, odnosno istočne i južne Europe, te su uvodi sustav koji favorizira ponovno spajanje obitelji pritom dajući prioritet obiteljima američkih državljana, i koji favorizira specijalne profesionalne vještine, kako bi bio u skladu sa temeljnim principima američke demokracije koji cijeni i nagrađuje svakog čovjeka na temelju njegove zasluge, prema riječima predsjednika Johnsona“ (www.cis.org).

njihovu djecu koja su rođena u Sjedinjenim Državama. (...) Isključujući neovlaštene ulaske u zemlju, Sjedinjene Države primaju gotovo pola milijuna novih imigranata svake godine, uglavnom iz Latinske Amerike i Azije“ (www.maz.hr). Stoga je za zaključiti kako američka imigrantska drama traje već stoljećima i toj drami se ne nazire kraj. Odnosno, „(...) može se sigurno pretpostaviti da će Sjedinjene Države biti glavna postindustrijska nacija u kojoj će etničke manjine činiti gotovo polovicu stanovništva. Dvije preliminarne opservacije mogu nam pomoći shvatiti njezinu prirodu. Prvo, duboke ekonomske i socijalno-kulturne promjene u objema Amerikama govore u prilog da će latinskoamerička imigracija postati dugoročni fenomen. Sjedinjene Države trebaju radnike za poslove koje njezini državljani ne žele raditi. Drugo, transnacionalna mreža regrutiranja radnika, spajanje obitelji i razlike u plaći i dalje će poticati useljavanje“ (Kos-Stanišić, 2010: 116-117).

2.2 Razlozi emigriranja iz Latinske Amerike i imigriranja u Sjedinjene Američke Države

Što je u pozadini američke imigracijske drame? Što je ponukalo masu imigranata da prevale više tisuća kilometara puta, riskirajući vlastite živote imajući pred očima sliku Sjedinjenih Država kao idealnog posljednjeg utočišta? Da li je ključ takvog razmišljanja famozni američki san? Da li je možda američki san kriv za američku imigracijsku dramu? Što uopće predstavlja američki san? Pitanja su koja potiču na razmišljanje kada je riječ o razlozima zbog kojih se stanovnici Latinske Amerike odlučuju na migriranje iz neke od država regije. No, je li uistinu američki san primaran razlog, odnosno krivac ili je netko odnosno nešto drugo? Američki san je zapravo ništa drugo no prvi među takozvanim *push* faktorima. Naime, „migracije potiču *push* i *pull* faktori. Dok *push* faktori potiču, ohrabruju ljude da migriraju iz svojih zemalja podrijetla, istovremeno ih *pull* faktori privlače u određenu zemlju (Kos-Stanišić i sur., 2018: 464). Žudnja za životom u Sjedinjenim Državama jednostavno se može objasniti dvjema riječima – „Američki san“ (...) (Kos-Stanišić i sur., 2018: 464). Naravno, famozni američki san nije jedini *push* faktor. Štoviše, „*push* faktori se dijele u prirodne, ekonomske, kulturne i socio-političke, (...) odnosno, (kada se govori konkretno), ekstremna nejednakost, siromaštvo i raširena korupcija jesu zajednički kontekstualni problemi Latinske Amerike (koji upravo i potiču na iseljavanje)“ (Kos-Stanišić i sur., 2018: 464).

Dakle, „uobičajeno je mišljenje kako većina imigranata iz Latinske Amerike koji dođu u Sjedinjene Američke Države, traže bolji život, inspiriran američkim snom. I teško je poreći da u ovoj tvrdnji ima mnogo istine“ (www.huffingtonpost.com). No, svaka medalja ima dvije strane. Pa tako je i ovdje. Shodno tome, „ljudi napuštaju Latinsku Ameriku zbog teškog života. Siromaštvo, politička nestabilnost i česte financijske krize utječu da je život u Latinskoj Americi uvelike izazovniji no što je u Sjedinjenim Državama, toj bogatoj zemlji s primamljivim poslovnim prilikama“ (www.huffingtonpost.com). Tvrdi se kako na američko – meksičkoj granici završava Prvi i započinje Treći svijet. Fascinantno je kako samo granica SAD - Meksiko dijeli svjetsku velesilu od Trećeg svijeta. Što se u ne tako dalekoj prošlosti dogodilo s južne strane granice?

Ponajprije valja navesti mišljenje koje je i danas diljem Latinske Amerike rašireno: „oni – Sjedinjene Države - su bogati zato što smo mi - Latinska Amerika - siromašni. Mi smo siromašni zato što su oni bogati“ (Rangel, 1976: 44). Nadalje, „odnos Sjedinjenih Američkih Država s Latinskom Amerikom bio je duboko pod utjecajem dvaju važnih američkih principa, a to su princip „manifest destiny“ te Monroeova doktrina“ (www.huffingtonpost.com). Kada je posrijedi princip „manifest destiny“, koji za svojim korijenima poseže u kolonijalno doba, posrijedi je „američko vjerovanje kako je Božja volja da Sjedinjene Države trebaju kontrolirati teritorij Latinske Amerike te da nacija mora biti temeljena na zajedničkom skupu političkih ideala, vjerskih vjerovanja te kulturnih praksi. Vremenom se navedeno uvjerenje kako je američka sudbina da kontrolira određenu geografsku sferu proširila s Latinske Amerike na cijelu Zapadnu hemisferu posredstvom (drugog principa) „Monroeove doktrine“, proglašenom kako bi se spriječila europska re-kolonizacija Zapadne hemisfere“ (www.clas.berkeley.edu). S Monroeovom doktrinom započinje doba američke intervencije u unutarnju politiku latinskoameričkih zemalja polažući apsolutno pravo na takvo postupanje. Polažući pravo na intervencije u unutarnje politike zemalja, američki interes svakako nije bio njihov boljitak, odnosno, „vlada Sjedinjenih Američkih Država povijesno je učinila život u Latinskoj Americi težim, rušeći demokratski izabrane vlade, financirajući zvjerstva, provodeći politike koje su djelovale potkopavajući industrije latinskoameričkih zemalja“ (www.huffingtonpost.com). Tako da se Sjedinjene Američke Države nisu nimalo pokazale kao dobar susjed. Što konkretno govori u prilog ovakvoj tvrdnji?

Kroz povijest su identificirani razlozi koji govore u prilog ovoj tvrdnji i američkoj beskrupuloznosti koja je neumorno stopirala latinskoameričke zemlje u njihovu razvoju. Naime, Meksičko –američkim ratom, 1846. godine, Meksiko je izgubio gotovo pola svojeg teritorija, a posljedično tome na američkom teritoriju danas živi gotovo trideset i pet milijuna stanovnika meksičkog podrijetla. U devetnaestom stoljeću zabilježene su također i četiri intervencije u Nikaragvi – 1894. 1896., 1898. i 1899. godine. (Kos-Stanišić, 2010: 103). Nadalje, kolonizacijom Portorika 1898. godine, i njegovom kontrolom otad, danas u Sjedinjenim Američkim Državama živi više njegovih stanovnika no na samom otoku. Sljedeći je razlog okupacija Kube 1898. godine i više intervencija tijekom prve polovice dvadesetog stoljeća. Do invazije na Nikaragvu kao i njene dvadesetogodišnje okupacije dolazi zbog podupiranja dinastijske obitelji Somoza. Sličnu je sudbinu istog vijeka doživio i Haiti 1915. godine. Kako bi Sjedinjene Američke Države naplatile svoje dugove, 1916. godine provele su invaziju na Dominikansku Republiku, te je također okupirale u poslijeratnom razdoblju, 1965., strahujući pred novom Kubom (Kos-Stanišić, 2010: 110). U međuvremenu, SAD iskorištava političku nestabilnost Gvatemale i dolazi do vojne intervencije 1920. godine, pri čemu dolazi do nekoliko intervencija u Hondurasu zbog gospodarskih interesa (Kos-Stanišić, 2010: 104). Na udaru se ponovno našla Kuba, američkom intervencijom u Zaljevu svinja 1961. godine, kako bi se srušila revolucionarna vlada, s kojom se Castro proglašava marksističko – lenjinističkim vođom. (www.huffingtonpost.com)

Nadalje, godine 1964., Sjedinjene Države, za predsjedavanja predsjednika Johnsona, svrgavaju demokratski izabranu vladu u Brazilu te podupiru diktatorsku vojnu vladu koja provodi strahovladu u trajanju od dvadeset i jedne godine. Prije toga, dolazi do organiziranog napada iz Hondurasu i Nikaragve na Gvatemalu, 1954. godine (Kos-Stanišić, 2010:110). Trn u oku predsjednika Nixona bio je čileanski predsjednik Allende, koji je svrgnut te na njegovo mjesto dolazi diktator Pinochet. Sjedinjene Američke Države također i u Argentini podupiru diktaturu, koju i financijski pomažu, za koje je ubijeno gotovo trideset tisuća ljudi. Sljedeće na redu je financiranje kontraša u Nikaragvi kako bi se smijenila sandinistička vlada. Zatim se 1994. godine, Haiti ponovno nalazi na udaru. Američkim manipulacijama nastaje država Panama što im omogućuje izgradnju Panamskog kanala (www.huffingtonpost.com). Podupiranje i financiranje zvjerstava od strane vojske El Salvadora, koji je ujedno osamdesetih bio važan u

svrgavanju sandinističke vlade kao i srednjoameričkih ljevičarskih režima (Kos-Stanišić, 2010: 110).

Iz navedenog izgleda kako grijesi Sjedinjenih Američkih Država dolaze na naplatu. Uzdrnavši ekonomiju i politiku latinskoameričkih zemalja, države regije nisu imale previše za ponuditi svojim stanovnicima. Stoga je jedna od posljedica američkih intervencija vodila američkoj imigracijskoj drami. Milijuni imigranata pred granicom SAD-a te milijuni imigranata preko granice iz temelja redefiniiraju Sjedinjene Američke Države. Čini se da grijesi iz prošlosti već neko vrijeme dolaze na naplatu.

2.3 Struktura imigranata iz Latinske Amerike

Struktura imigranata iz Latinske Amerike³ obuhvaća imigrante iz Srednje Amerike i imigrante iz Južne Amerike. Kada je riječ o strukturi imigranata, odnosno o njihovoj brojnosti u Sjedinjenim Američkim Državama, na prvome mjestu svakako prednjače imigranti iz Meksika. Nedvojbeno je da je primaran razlog njihova najvećeg broja upravo blizina Sjedinjenim Američkim Državama, odnosno zajednička granica. U svakom slučaju, Meksikanci su 2010. godine činili 63% latinskoameričke imigrantske populacije u Sjedinjenim Američkim Državama, brojeći 32 milijuna stanovnika. Imigranti iz Srednje Amerike 2010. godine predstavljali su sljedećih 8%, brojeći 4 milijuna stanovnika (Ennis, 2010: 3). Svi latinskoamerički kao i karipski imigranti zajedno broje više od 50% populacije rođene izvan Sjedinjenih Američkih Država. (Brick, 2011:1). Meksikanci te stanovnici srednjoameričkih država zajedno čine 37% imigranata Sjedinjenih Američkih Država, odnosno 4.7% ukupne američke populacije. (...) Iseljenici Meksika, Belizea te zemalja Sjevernog trokuta, odnosno El Salvadora, Gvatemale i Hondurasa, čine od 6% pa do 19% svojih nacionalnih populacija“ (Brick, 2011: 4).

S druge strane, „imigranti iz Južne Amerike, iako brojčano mali u usporedbi s imigrantima iz Meksika i Srednje Amerike, iskusili su najbrži porast među latinskoameričkim imigrantskim

³ „Terminom Latinska Amerika prvi su se počeli početkom 19. stoljeća koristiti Francuzi kako bi legitimirali svoju politiku prema američkom kontinentu južno od SAD-a, a odnosio se na sve zemlje „latinskoga“, tj. romanskog govornog područja (...) Prema Britanskoj enciklopediji pod Latinskom Amerikom razumijeva se cijeli južnoamerički kontinent, Srednja Amerika, Meksiko i Karipski otoci na kojima se govore romanski jezici. Ta se definicija i određenja Latinske Amerike podudara s definicijom Enciklopedija Sveučilišta u Cambridgeu o Latinskoj Americi i Karibima koja definira Latinske Ameriku kao španjolsko govorno područje u zapadnoj hemisferi, portugalski Brazil i francuski Haiti“ (Kos-Stanišić, 2010: 5).

skupinama. Broj imigranata iz Južne Amerike narastao je s 90 000 imigranata 1960. godine, na 2.9 milijuna imigranata 2014. godine, što predstavlja 32-struko povećanje“ (www.migrationpolicy.org). Godine 2014., pet najvećih zemalja podrijetla bile su „Kolumbija sa 707 000, odnosno 25% svih južnoameričkih imigranata, zatim Peru sa 449 000, odnosno 16% južnoameričkih imigranata, Ekvador sa 424 000, odnosno 15% južnoameričkih imigranata te Brazil sa 273 000, odnosno 12% južnoameričkih imigranata“ (www.migrationpolicy.org).

Latinskoamerički imigranti, kao pripadnici četvrtog imigrantskog masovnog vala u Sjedinjene Američke Države, sačinjavaju „novi interamerički imigrantski sustav“, upravo zbog svoje brojnosti. Štoviše, „novi interamerički imigrantski sustav“ konstituiraju tri fundamentalne jedinice, čemu svjedoče i navedene brojke o strukturi latinskoameričkih imigranata: „legalna i ilegalna imigracija iz Meksika strukturirana snažnim ekonomskim silama, zatim valovi imigracija velikih razmjera iz Srednje Amerike, kao i karijski primjer kružne migracije u kojoj iskače iskustvo Dominikanaca u New Yorku“ (Bulmer-Thomas, 1999: 228). Stoga, „novi interamerički imigrantski sustav“ bilježi tri karakteristike iz koje proizlazi sama priroda „novog interameričkog imigrantskog sustava“. Štoviše, na prvom mjestu se nalaze „ekonomske i sociokulturne promjene u obje Amerike koje osiguravaju da imigracija iz Latinske Amerike u Sjedinjene Američke Države postane i bude dugoročni fenomen, što proizlazi iz iskustva koje osobito traje od osamdesetih godina prošlog stoljeća, i time će latinskoamerička imigracija nastaviti dominirati Sjedinjenim Državama i idućih desetljeća“ (Bulmer-Thomas, 1999: 232). Na drugom se mjestu navodi kako „međunarodne mreže regrutiranja radnika, zatim ponovno spajanje obitelji kao i velike razlike u prihodima nastavljaju djelovati kao uvelike snažan kontekst za latinskoameričku imigraciju u Sjedinjene Američke Države“ (Bulmer-Thomas, 1999: 232). Naposljetku, „imigranti iz Latinske Amerike, osobito iz Meksika i Srednje Amerike, u Sjedinjenim se Američkim Državama nastoje nastaniti trajno“ (Bulmer-Thomas, 1999: 232).

Sjedinjene Američke Države predstavljaju jednu veliku zdjelu za salatu u kojoj imigranti iz Latinske Amerike čine jedan od glavnih sastojaka. Naime, koncept zdjele za salatu je sociološki fenomen. Štoviše, „zdjela za salatu ili teorija kulturnog mozaika odnosi se na integraciju različitih etniciteta stanovnika Sjedinjenih Američkih Država kombinirajući ih kao različite sastojke salate (...) u kojoj pojedine kulture ostaju različite te se ne stapaju u jedno homogeno društvo. (...) Odnosno, imigranti se asimiliraju u novu kulturu, ali u isto vrijeme održavaju kulturne prakse vlastitog svijeta“ (Mahfouz, 2013: 2). Ovim američkim konceptom

zdjele za salatu dolazi se do njenog najkontroverznijeg sastojka, ilegalnih imigranata u Sjedinjenim Američkim Državama, koji su važni zbog njihovog velikog broja i sveukupnog utjecaja na Sjedinjene Američke Države, i posljedično, njenu imigracijsku politiku spram istih.

3. Ilegalni imigranti u Sjedinjenim Američkim Državama

3.1. Opće značajke ilegalnih imigranata u Sjedinjenim Američkim Državama

Dakle, „imigrantska populacija „bez papira“, odnosno ilegalni stranci, u Sjedinjenim Američkim Državama, ključno je imigracijsko pitanje“ (Bruno, 2014: 1). Razlog zbog kojeg je pitanje ilegalnih imigranata u Sjedinjenim Američkim Državama važno, jest upravo brojnost istih. Naime, „Odjel domovinske sigurnosti Sjedinjenih Država procjenjuje da je ukupan broj ilegalnih imigranata u siječnju 2011. godine bio 11.5 milijuna, odnosno 11.4 milijuna u siječnju 2012. godine“ (Bruno, 2014: 2). Posljednja procjena broja ilegalnih imigranata u Sjedinjenim Državama Odjela za domovinsku sigurnost seže u 2014. godinu kada je u Sjedinjenim Državama procijenjeno prisustvo od 12.1 milijuna ilegalnih imigranata, a već sljedeće godine, 2015., taj je broj procijenjen, od strane Centra za imigracijske studije, na 11 milijuna. Prema tome, ilegalni imigranti činili su 3.5% do 3.8% ukupne američke populacije (www.factcheck.org).

Odjel domovinske sigurnosti Sjedinjenih Američkih Država definira neautoriziranu imigrantsku populaciju kao „sve strance koji nisu rođeni u Sjedinjenim Državama i koji nisu legalni stanovnici. Neautoriziranim imigrantima su postali ili zato što su prešli granicu bez inspekcije ili im je bio dopušten privremen boravak pri čemu su prekršili vrijeme za kojeg su morali napustiti Sjedinjene Države“ (www.dhs.gov). Dakle, neautorizirani imigranti, odnosno ilegalni imigranti, jesu imigranti koji krše imigracijski zakon Sjedinjenih Američkih Država.

Nadalje, analiza ilegalne imigrantske populacije Odjela za domovinsku sigurnost iz 2009. godine, pokazuje kako je iste godine procijenjen broj ilegalne imigrantske populacije iznosio 10.8 milijuna, pri čemu je 37% od istog broja u Sjedinjene Države ušlo na početku dvadeset i prvog stoljeća. Sljedećih je 8% ušlo u Sjedinjene Države između 2005. i 2008. godine, a 28% ilegalnih imigranata došlo je u Sjedinjene Države između 2000. i 2004. godine. Najveći broj ilegalnih imigranata koji je doselio u Sjedinjene Države (44%) došao je tijekom devedesetih godina prošlog stoljeća, dok je 19% u Sjedinjene Države došlo tijekom osamdesetih godina prošlog stoljeća, što i pokazuje Tablica 1. (www.dhs.gov)

Tablica 1. Period ulaska neautorizirane imigrantske populacije: siječanj 2009. godine

Period ulaska	Procijenjena populacija Siječanj 2009. godine	
	Broj	Postotak
Sve godine	10,750,000	100
2005-2008	910,000	8
2000-2004	3,040,000	28
1995-1999	3,080,000	29
1990-1994	1,670,000	16
1985-1989	1,190,000	11
1980-1984	860,000	8

Izvor: https://www.dhs.gov/xlibrary/assets/statistics/publications/ois_ill_pe_2009.pdf

Analiza Odjela za domovinsku sigurnost Sjedinjenih Država navodi ukupan broj ilegalnih imigranata u Sjedinjenim Državama, dakle ne samo ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike. No, valja napomenuti kako ilegalni imigranti iz Latinske Amerike čine dominantu većinu u ukupnoj populaciji ilegalnih imigranata u Sjedinjenim Državama. Prema istoj analizi Odjela za domovinsku sigurnost, za 2009. godinu, pokazuje se kako od ukupnog broja ilegalne populacije, koja je iznosila 10.8 milijuna, ilegalni imigranti iz Latinske Amerike brojali su čak 8.5 milijuna, što je bilo gotovo 80% ilegalne populacije u Sjedinjenim Državama. (www.dhs.gov) Štoviše, „Meksiko nastavlja biti vodeći izvor ilegalnih imigranata u Sjedinjenim Državama. Godine 2009., u Sjedinjenim Državama bilo je 6.7 milijuna ilegalnih imigranata iz Meksika, što predstavlja gotovo 62% ilegalne imigrantske populacije. Sljedeće vodeće zemlje po broju ilegalnih imigranata jesu El Salvador sa 530 000, Gvatemala sa 480 000 te Honduras sa 320 000 ilegalnih imigranata“ (www.dhs.gov). Shodno navedenom, „najbrži rast ilegalne populacije u Sjedinjenim Državama ostvaruju Meksiko, Honduras i Gvatemala, pri čemu se kao primjer navodi Meksiko, odnosno, pokazuje se kako je u devet godina, od 2000. godine do 2009. godine, broj ilegalnih imigranata iz Meksika porastao za dva milijuna, tj. za 42% (www.dhs.gov). Po broju ilegalne populacije u Sjedinjenim Državama, iako je njihov broj zanemariv spram ilegalne

populacije iz Latinske Amerike, ističu se Filipini, Indija i Koreja (Tablica 2.). Tablica 3. prikazuje broj ilegalnih imigranata isključivo iz zemalja Latinske Amerike.

Unatoč statistici, na ovom je mjestu važno postaviti pitanje zašto se imigranti iz Latinske Amerike odlučuju na ilegalni ulazak u Sjedinjene Američke Države? Štoviše, koji su razlozi zbog kojih imigranti iz Latinske Amerike postaju „ilegalnim vanzemalcima“? Odluka ovog tipa temeljena je na „cost-benefit“ analizi. Naime, „potencijalni će migrant usporediti očekivane benefite od preseljenja u Sjedinjene Američke Države sa troškovima preseljenja. Benefiti mogu biti ekonomski, poput boljeg prihoda. Također mogu uključivati spajanje obitelji (...) ili mogućnost kvalitetnijeg obrazovanja i zdravstvenog sustava. (...) Troškovi uključuju troškove puta i preseljenja, ponajprije troškove za krijumčare, (...) kao i troškove ilegalnog ulaska, ali i napuštanja vlastita doma.“ (Roberts, 2013: 7). Nadalje, „kalkulacija ovakvog tipa varira ovisno o kratkoročnim poslovnim ciklusima te teško predvidivim političkim šokovima, kao što je Sjevernoamerički sporazum o slobodnoj trgovini, koji je vodio ka naglom povećanju imigracije sredinom devedesetih godina prošlog stoljeća“ (Roberts, 2013: 7). Konkretnije, tri se trenda navode kao strukturna trenda koja ipak imaju najveći utjecaj na migracijsku računicu: „relativna razlika u plaći između zemlje koja šalje i zemlje koja prima imigranta, zatim svojevrsna ponuda potencijalnih migranata u kontekstu rasta populacije te snaga imigrantskih socijalnih mreža u zemlji koja imigrante prima, pri čemu je potonje trend koji se previše ne tumači zbog dobre uspostave takovih mreža“ (Roberts, 2013: 7-8).

Tablica 2. Zemlja rođenja ilegalne imigrantske populacije: siječanj 2009. godine i 2000. godine

Država rođenja	Procijenjena populacija u siječnju		Ukupni postotak		Postotna promjena	Prosječna godišnja promjena
	2009	2000	2009	2000	2000 do 2009	2000 do 2009
Sve zemlje	10,750,000	8,460,000	100	100	27	250,000
Meksiko	6,650,000	4,680,000	62	55	42	220,000
El Salvador	530,000	430,000	5	5	25	10,000
Gvatemala	480,000	290,000	4	3	65	20,000
Honduras	320,000	160,000	3	2	95	20,000
Filipini	270,000	200,000	2	2	33	10,000
Indija	200,000	120,000	2	1	64	10,000
Koreja	200,000	180,000	2	2	14	---
Ekvador	170,000	110,000	2	1	55	10,000
Brazil	150,000	100,000	1	1	49	10,000
Kina	120,000	190,000	1	2	-37	(10,000)
Druge zemlje	1,650,000	2,000,000	15	24	-17	(40,000)

Izvor: https://www.dhs.gov/xlibrary/assets/statistics/publications/ois_ill_pe_2009.pdf

Tablica 3. Procjena ilegalne imigrantske populacije u Sjedinjenim Državama, po zemlji i regiji rođenja: 1990., 2000. i 2013. godina

Zemlja ili regija rođenja	Ilegalna imigrantska populacija 1990. godine	Ilegalna imigrantska populacija 2000. godine	Ilegalna imigrantska populacija 2013. godine
TOTAL	3,500,000	7,000,000	11,022,000
Meksiko	2,040,000	4,808,000	6,194,000
Srednja Amerika	543,000	546,000	1,603,000
Gvatemala	118,000	144,000	704,000
El Salvador	298,000	189,000	436,000
Honduras	42,000	138,000	317,000
Nikaragva	50,000	21,000	68,000
Azija	311,000	500,000	1,509,000
Južna Amerika	185,000	497,000	690,000
Ekvador	37,000	108,000	146,000
Kolumbija	51,000	141,000	137,000
Brazil	20,000	77,000	117,000
Peru	27,000	61,000	105,000
Venezuela	10,000	34,000	44,000
Argentina	7,000	15,000	35,000
Europa/Kanada/Oceanija	158,000	261,000	423,000
Afrika	82,000	131,000	342,000
Karibi	182,000	258,000	260,000

Izvor: Rosenblum, Marc R., Ruiz Soto, Ariel G. (2015) An Analysis of unauthorized Immigrants in the United States by Country and Region of Birth. The United States: The Migration Policy Institute.

Primaran povod za imigraciju jest ekonomske prirode (Tablica 4.). Odnosno, „glavni ekonomski faktor koji utječe na migraciju jest razlika u prihodima, odnosno razlika u mogućem ostvarenom prihodu u Sjedinjenim Državama i u mogućem zarađenom prihodu u vlastitoj zemlji. Što je zanimljivo, razlike u prosječnim plaćama za sličan rad između razvijenih zemalja i zemalja u razvoju predstavljaju najveće pojedinačno iskrivljenje cijena na globalnom tržištu“ (Roberts, 2013: 8). Primaran povod za imigriranje uz ekonomske neprilike je i nesigurnost i nasilje u vlastitoj zemlji, kao i ponovno spajanje obitelji (Orozco, 2016: 6). No, na ovome mjestu Sjedinjene Države i Meksiko predstavljaju poseban slučaj, štoviše iznimku, zato što je imigracija velikih razmjera, bilo legalna bilo ilegalna, iz smjera Meksika ka Sjedinjenim Državama opravdana velikim razlikama u prihodima između tih dviju zemalja. (Roberts, 2013: 8). Osim ovog čisto ekonomskog razloga za imigraciju, čimbenici koji također utječu na „cost-benefit“ analizu te posljedičnu selidbu jesu kvaliteta obrazovanja ili zdravlja što je poseban razlog u zemalja kao što su El Salvador ili Gvatemala (Roberts, 2013: 9).

Štoviše, zemlje Sjevernog trokuta, Gvatemala, Honduras i El Salvador također se suočavaju sa dodatnim problemima koji potiču na iseljavanje – „države Sjevernog trokuta suočavaju se sa slabim društvenim indikatorima, ekonomski su iscrpljene i pate od manjka administrativnih kapaciteta, pri čemu su državne institucije, zadužene za provedbu zakona, ekstremno neučinkovite“ (Kos-Stanišić i sur., 2018: 464). Nadalje, ono što također potiče na imigriranje jesu i problemi vezani uz krijumčarenje droge. „Unazad nekoliko godina, države Sjevernog trokuta predstavljaju najnasilniju svjetsku regiju izvan aktivnih ratnih zona. Većina nasilja odražava se kroz transnacionalne organizacije krijumčarenja droge – Meksičke narkokartele kao i *mara* bande. (...) Srednja je Amerika time postala glavna tranzitna ruta za krijumčarenje droge iz Južne Amerike u Sjedinjene Države“ (Kos-Stanišić i sur., 2018: 464). Tim više, „krijumčari droge i *mara* bande glavni su prijestupnici u kršenju ljudskih prava unazad nekoliko godina u Sjevernom trokutu. Isti ujedno liše ljude njihovih ljudskih prava na život i sigurnost, (...) ucjenjuju i utjeruju dugove, ubijajući ih ako se usprotive, (...) pri čemu su navedene zemlje na vrhu svjetsku skale u ubojstvima žena. (...) Tako da su elementarna ljudska prava ozbiljno ugrožena u zemljama Sjevernog trokuta“ (Kos-Stanišić, 2018: 464-465).

Tablica 4.. Razlozi za imigraciju iz zemalja Latinske Amerike

Zemlja porijekla	Razlozi za imigraciju			
	Nasilje/nesigurnost	Ekonomske prilike	Ponovno spajanje obitelji	Drugo
El Salvador	24.7%	59.4%	7.1%	8.8%
Honduras	26.8%	62.5%	1.8%	8.9%
Gvatemala	12.9%	65.3%	11.9%	9.9%
Meksiko	6.6%	69.5%	14.9%	8.9%
Druge zemlje	28.6%	28.6%	14.3%	28.6%
Kuba	2.6%	47.4%	44.7%	5.3%
Dominikanska Republika	0.0%	60.0%	31.0%	8.0%
Ekvador	0.0%	75.5%	18.4%	4.1%
Kolumbija	12.3%	53.4%	21.9%	12.3%

Izvor: Orozco, Manuel (2016) Trump, Immigration Policy and the Fate of Latino Migrants in the United States. The United States: Inter-American Dialogue.

Sljedeći razlog za imigriranje jest demografske prirode. Povijesno sagledano, „razlike u prihodima između Sjedinjenih Država i zemalja Latinske Amerike jesu konstantan razlog za imigraciju još od početka dvadesetog stoljeća, a u slučaju Meksika još od 1880-ih“ (Roberts, 2013: 10). Prave masovne migracije započinju nakon Drugog svjetskog rata, što je razdoblje obilježeno takozvanim *Bracero* programom: „Drugi svjetski rat započeo je drugi krug meksičkog imigriranja. U odgovoru na manjak radnika u poljoprivrednim djelatnostima, američka je vlada 1942. godine predložila formalni sporazum o zapošljavanju meksičkih radnika. Popularno znan kao *bracero* program, taj privremeni radnički sporazum između Meksika i Sjedinjenih Država započeo je kao hitna mjera u nadopunjavanju potrebnih radnika uskraćenih zbog vojne službe“ (Buchanan, 2003: 294). No, „jedan od glavnih razloga masovnog imigriranja je bio takozvani „baby boom“ u Meksiku i državama Srednje Amerike, uzrokovavši oštar porast u opskrbi potencijalnih migranata“ (Roberts, 2013: 10). Štoviše, „u razdoblju od 1950-ih do 1970-ih, stopa fertiliteta u Meksiku, El Salvadoru, Gvatemali i Hondurasu, iznosila je između šest i osam. Taj

„baby boom“ uzrokovao je pak povećanje radne snage u navedenim zemljama“ (Roberts, 2013: 11). Povećanje ilegalne imigracije u Sjedinjenim Državama praćeno je određenim trendovima. Naime, s „baby boom-om“ sredinom dvadesetog stoljeća, sljedeći snažan porast ilegalne imigracije zabilježen je devedesetih godina prošlog stoljeća. Naime, devedesetih dolazi do krize meksičkog pesosa i do potpisivanja Sjevernoameričke zone slobodne trgovine (NAFTA)⁴, što je smanjilo potrebu za poljoprivrednim radnicima u Meksiku. Velika recesija u Sjedinjenim Državama je pak uzrokovala pad ilegalnih imigranata, zato što se u vrijeme ekonomskih kriza smanjuje potreba za velikim brojem jeftine radne snage. No, početkom dvadeset i prvog stoljeća poboljšana je ekonomska slika Meksika te su povećane kvote za programe privremenog rada u Sjedinjenim Državama, poput H-2A viza za radnike na farmama u Sjedinjenim Državama. (Roberts, 2013: 11-12)

3.2. Utjecaj ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike na Sjedinjene Američke Države

Kada je riječ o utjecaju ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike na Sjedinjene Američke Države, tri su najznačajnija aspekta njihova utjecaja. Naime, kada je riječ o Sjedinjenim Državama, riječ je o supersili, o kojoj se govori samo superlativima. Tako je riječ o najbogatijoj zemlji i zemlji koja veliki dio svog proračuna ulaže u svoju obranu i sigurnost. No, s druge strane, nemala populacija ilegalnih imigranata djelomično dovodi u pitanje kako američku sigurnost tako i američku ekonomiju, kao i samo američko društvo. Glavni su to aspekti utjecaja ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike na Sjedinjene Američke Države, koje ću u nastavku detaljnije obrazložiti.

⁴ „Sjevernoamerička zona slobodne trgovine nastala je bilateralnim sporazumom SAD-a i Kanade koji je stupio na snagu 1988. (...) Trilateralni pregovori SAD-a, Kanade i Meksika počeli su 1991 (...) i završili su osnutkom NAFTA-e. (...) Važnim karakteristikama NAFTA-e smatraju se implicitna odanost regionalnoj ekonomskoj integraciji, veća zainteresiranost za investicije negoli slobodnu trgovinu te zaštita okoliša. (...) NAFTA je pozitivno utjecala na gospodarski razvoj Meksika, ali nije postignuta očekivana ekonomska konvergencija s Kanadom i SAD-om“ (Kos-Stanišić, 2010: 120).

3.2.1. Utjecaj ilegalnih imigranata na sigurnost Sjedinjenih Američkih Država

Bez ikakvog se spora može tvrditi kako se Latinsku Ameriku povezuje s drogom, narkokartelima, uličnim bandama, pranjem novca. Kombinacija navedenih asocijacija zajedno sa samim terorističkim napadom 11. rujna pridonijeli su zaoštavanju pogleda na imigrante, a osobito na ilegalne imigrante. Odnosno, „teroristički napadi počinjeni 11. rujna 2001. godine promijenili su način na koji Amerikanci gledaju na ilegalnu imigraciju. (...) Štoviše, izazov za nacionalnu sigurnost u doba terorizma jest spriječiti ljude koji mogu predstavljati ogromnu opasnost neopaženim ulaskom ili ostankom u Sjedinjenim Državama, što je ujedno zastrašujući zadatak duž jugozapadne granice“ (Rezouni, 2010: 16). U prilog ovoj tvrdnji govori i činjenica kako je granična agencija zaustavila sto trideset i dvoje pripadnika nacionalnih pokreta zemalja smatranih potencijalnim izvorima opasnosti nacionalnoj sigurnosti SAD-a. (Rezouni, 2010: 16).

Prema Rezouniju, sljedeća ne manje važna domena ovog sigurnosnog aspekta utjecaja jest njegova „potencijalna povezanost s organiziranim kriminalom, odnosno krijumčarenjem drogom, trgovinom ženama, itd. (...) Povezano s time, kao primjer se navodi činjenica kako je Odjel za pravdu u Kaliforniji izvijestio 1995. godine kako ilegalni imigranti čine 60% članova bande „18th Street“, a koja je ukupno brojala dvadeset tisuća članova u Kaliforniji“ (Rezouni, 2010: 17). Ipak, na kraju krajeva, najkritičnija domena ovog sigurnosnog aspekta jest povezanost ilegalnih migranata s terorizmom kao i organiziranim kriminalom. Na ovome mjestu Rezouni također navodi primjer. Štoviše, „uoči napada 11. rujna 2001. godine, kriminalna banda iz Los Angelesa, a koja se proširila na Srednju Ameriku, takozvana „Mara Salvatrucha“ privukla je pažnju vrhovnika Al Qaeda, nastojeći je iskoristiti za krijumčarenje operativaca i oružja u Sjedinjene Države. (...) U zamjenu za siguran prijelaz granice, Al Qaeda je pristala bandi platiti između trideset i pedeset tisuća dolara za svakog operativca“ (Rezouni, 2010: 17). No, činjenice govore drugačije.

3.2.2. Utjecaj ilegalnih imigranata na ekonomiju Sjedinjenih Američkih Država

Iako je prema ocjeni američkih stručnjaka utjecaj ilegalnih imigranata na sigurnost Sjedinjenih Američkih Država uglavnom negativan, utjecaj istih na ekonomiju Sjedinjenih Država je podjednako pozitivan i negativan kako za zemlju iz koje ilegalni imigranti dolaze tako i za zemlju primateljicu. Započevši sa pozitivnim aspektima ekonomskih posljedica ilegalnih imigracija, na prvom se mjestu ističe transfer valute iz određene zemlje u zemlju podrijetla. Štoviše, „novčane pošiljke i migrantske investicije ne igraju važnu ulogu samo u ostvarivanju blagostanja vlastitih obitelji, već podupiru i financijsku stabilnost i ekonomski razvoj zemalja iz kojih dolaze“ (Rezouni, 2010: 18). Kao primjer se navodi činjenica kako Meksikanci koji žive u Sjedinjenim Državama godišnje svojim obiteljima šalji između šest i osam milijardi dolara, što za Meksiko čini, poslije nafte i turizma, treći izvor stranih valuta“ (Rezouni, 2010: 18).

S druge strane, ističe se pozitivna važnost niskokvalificirane radne snage koju čine ilegalni imigranti. Odnosno, „radnike s oskudnim školovanjem je teško pronaći. Takvi su radnici važni za ekonomiju zemlje primateljice iz razloga što obavljaju specifične djelatnosti poput gradnje kuća, čišćenja ureda, poslova na farmama, to jest niskoplaćene prljave poslove koje stanovnici zemlje primateljice odbijaju obavljati“ (Rezouni, 2010: 18 – 19). Prema izvješću „Pew Research Centera“, procjenjuje se kako je 80% do 85% Meksikanaca koji su živjeli u Sjedinjenim Državama, bilo neautorizirano, odnosno „bez papira“, (...) iz čega proizlazi kako ilegalna imigracija čini ono što legalna ne čini, a to je premještanje velikog broja niskokvalificirane radne snage iz nisko produktivnog u visoko produktivno okruženje“ (Rezouni, 2010: 18). Prema daljnjoj procjeni istog, „oko 24% djelatnika na farmama, 17% djelatnika u poslovima čišćenja, 14% građevinskih djelatnika i 12% djelatnika u poslovima pripreme hrane, jesu bili nedokumentirani radnici, predstavljajući time približno 5% radne snage Sjedinjenih Država“ (Rezouni, 2010: 19).

Shodno navedenom, svojim niskokvalificiranim radom ilegalni imigranti doprinose kako poslodavcu tako i samom državnom proračunu. O čemu je riječ? „Prihvaćajući posao u kompaniji koja isplaćuje plaću manju od minimuma, ilegalni imigranti smanjuju troškove kompaniji koja naposljetku stvara veću potražnju za jeftinom radnom snagom konkurenata tvrtke u industriji“ (Alangari, 2016: 4). Odnosno, ta veća potražnja za jeftinom radnom snagom ne utječe samo na poslodavce da zaposle ilegalne imigrante u pripremi i proizvodnji proizvoda, već

ujedno stvaraju snažan poticaj potrošačima da kupe te proizvode. „Mnoge trgovine poput Walmarta, Targeta i sličnih, prodaju proizvode koji su relativno niske cijene, što je tipično direktan rezultat jeftinog rada. Na taj način, potrošačka moć potrošača se podiže, što ih ujedno motivira da troše svoj novac čime likvidnost dolara cirkulira i što ujedno stimulira američku ekonomiju“ (Alangari, 2016: 4).

Iako ilegalni imigranti stimuliraju američku ekonomiju, postoji i negativna strana, kao i sami troškovi Sjedinjenih Država vezani uz ilegalne imigracije. Iako se na prvu čini kako je glavni negativni ekonomski aspekt ilegalne imigracije manjak poslova za same Amerikance, Alangari pokazuje kako je taj strah neosnovan. Zašto? Ilegalni imigranti ne oduzimaju poslove Amerikancima jednostavno zato što obje grupe imaju drugačije pristupe tržištu rada, zbog čega će ilegalni imigrant najvjerojatnije odabrati zanimanje koje prosječni Amerikanac neće htjeti. U izvješću „The National Journala“, prikazano je top deset zanimanja ilegalnih imigranata te top deset zanimanja Amerikanaca bez srednjoškolske diplome pri čemu rezultati pokazuju minorno preklapanje u preferiranim zanimanjima između dviju grupa“ (Alangari, 2016: 7). Ovaj strah američke populacije od ilegalnih imigranata zapravo se referira na manje školovane radnike, budući da rad i cijena rada ilegalnih imigranata utječe na državnu prosječnu plaću. Pa tako, „između 1980. i 2000. godine, plaće domaćih radnika bez završene srednje škole u Sjedinjenim Državama, pale su 9%“ (Rezouni, 2010: 19).

Američko nezadovoljstvo ilegalnim imigrantima nije toliko povezano njihovim direktnim utjecajem na američku ekonomiju, već troškovima koje snosi američko društvo, odnosno porezni obveznici Sjedinjenih Država, na ilegalne imigrante i njihovu prisutnost u Sjedinjenim Državama. Dva najvažnija troška odnose se na osiguravanje jugozapadne granice s Meksikom te na školovanje djece ilegalnih imigranata. Po pitanju osiguravanja jugozapadne granice s Meksikom, Sjedinjene Države „dodatno ulažu u sprječavanje priljeva ilegalnih imigranata kao i kontrolu granica“ (Rezouni, 2010: 19). Primjer je osiguravanje jugozapadne granice s Meksikom za predsjedavanja predsjednika Georgea Busha. Naime, trošak jačanja granične sigurnosti i provođenja imigracije zahtijevao je trinaest milijardi dolara, što je podrazumijevalo i uključenih milijardu dolara za gradnju ograda i poduzimanja drugih mjera na granici s Meksikom, odnosno povećanje granične patrola s devet tisuća agenata 2001. godine, na petnaest tisuća agenata 2008. godine“ (Rezouni, 2010: 20).

Kada je riječ o obrazovanju djece ilegalnih imigranata u Sjedinjenim Državama, sustav obrazovanja im pogoduje. Naime, „prema odluci Vrhovnog suda Sjedinjenih Američkih Država iz 1982. godine, takozvani slučaj *Plyler v. Doe*, svako je dijete u Sjedinjenim Državama, boravilo ili legalno ili ilegalno, kvalificirano za pohađanje osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja bez troškova, te nijedna javna škola ne može zanijekati pravo upisa na temelju migrantskog statusa“ (Alangari, 2016: 8). Shodno tome, troškovi obrazovanja djece ilegalnih imigranata nisu jednaki nuli. Troškovi njihova obrazovanja su značajni. „Prema procjeni Saveza za američku reformu useljavanja, troškovi obrazovanja djece ilegalnih imigranata na godišnjoj razini dosežu nešto više od 760 milijuna dolara. (...) Trošku doprinosi i obrazovanje koje financiraju porezni obveznici provedeno na španjolskom ili autohtonim jezicima Srednje Amerike, uz besplatne ili smanjene troškove za školske obroke“ (www.washingtontimes.com). U pedeset federalnih država Sjedinjenih Američkih Država, 2014. godine, nalazi se 37 472 djece ilegalnih imigranata, pri čemu je New York dom 4244 djece koji državu stoje 148 milijuna dolara. (www.washingtontimes.com) Shodno tome, zabrinjavajuća je činjenica kako se broj djece bez pratnje povećava – „broj djece bez pratnje odraslih koji su uhvaćeni na granici Sjedinjenih Država porastao je za 88%“, što je svakako nemali broj i što je svakako broj koji će, posljedično, zbog proglašenog zakona iz 1982. godine, i dalje pogadati proračune američkih federalnih država“ (www.washingtontimes.com).

3.2.3. Utjecaj ilegalnih imigranata na društvo Sjedinjenih Američkih Država

Naposljetku, kako američko društvo reagira na ilegalne imigrante? Naime, već sam naziv – „illegal aliens“, upućuje na njihovu nepoželjnost koja se ogleda diskriminacijom i ksenofobijom što na kraju upućuje na određeno američko licemjerje, o kojem će biti riječi. Prethodno desetljeće, obilježeno velikom ekonomskom krizom i terorističkim napadima, uvelike je pridonijelo porastu diskriminacije i ksenofobije izraženih osobito spram ilegalnih imigranata. Do porasta ksenofobije i diskriminacije dolazi upravo u razvijenim zemljama, baš kao što su najrazvijenije Sjedinjene Američke Države. Zemlje u razvoju, poput zemalja Latinske Amerike, osjetljivije su ponajviše na efekte velike ekonomske krize. Odnosno, „kada je ekonomija u padu tada su redovi za posao dulji no što su inače, lokalno je stanovništvo sklono ne tolerirati ili prihvatiti prisutnost ilegalnih imigranata, tim više jer su poslodavci skloni ka zapošljavanju

ilegalnih imigranata za vrlo malu cijenu njihova rada kako bi bili kompetitivniji te kako bi se lakše suočili s ekonomskom krizom“ (Rezouni, 2010: 21).

Također, značajna je još jedna vrsta utjecaja na američko društvo direktno, osobito najpoželjnijih gradova za ilegalne imigrante. Riječ je o utjecaju ilegalnih migranata na zdravstvo, odnosno na zdravlje američke populacije. Imigranti dolaze iz siromašnih zemalja u kojim je zdravstveni sustav znatno lošiji od zdravstvenog sustava Sjedinjenih Država, time i opasniji jer ilegalni imigranti mogu nositi rizik od nepoznatih bolesti. U Sjedinjenim Američkim Državama, „prema stavku 212 Zakona o imigraciji i nacionalnosti, državni odvjetnik nije dužan primiti strance ako obolijevaju od određene fizičke ili mentalne bolesti, opasnih zaraznih bolesti ili bilo kakvih nedostataka, bolesti ili invaliditeta koji mogu utjecati na njihovu sposobnost da zarade za život“ (Rezouni, 2010: 21). Tim više, „Centar za kontrolu i prevenciju bolesti, utvrdio je kako je tuberkuloza, koja se javlja u određenim valovima, vezana za imigrante, budući da je 53% novih slučajeva obolijevanja u Sjedinjenim Državama evidentirano u saveznom državama koje su magnet za imigrante, Kaliforniji, New Yorku, Texasu te Floridi“ (Rezouni, 2010: 22).

3.2.4. Odnos troškova i koristi koje Sjedinjene Američke Države imaju vezano uz ilegalne imigrante iz Latinske Amerike

Kao što je navedeno, ilegalni imigranti iz Latinske Amerike utječu na sigurnost Sjedinjenih Država, što zahtijeva povećana izdvajanja iz američkog proračuna za osiguranje granice. Da, djeca ilegalnih imigranata imaju mogućnost pohađati američke javne škole, što zahtijeva dodatna izdvajanja iz proračuna, na štetu američke djece i kvalitete njihova obrazovanja. Da, dolazeći iz siromašnog svijeta ilegalni imigranti nose rizik prenošenja zaraznih bolesti. Da, ilegalni imigranti oduzimaju poslove američkoj populaciji, no samo „prljave“ koje američko stanovništvo ne želi. No, postavlja se pitanje jesu li ilegalni imigranti uistinu tako veliki teret za Sjedinjene Američke Države?

Krivica ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike jest njihov status. Ilegalni status ih primorava na život u sjeni u strahu od deportacije, a ilegalni status ih ujedno čini kršiteljima američkih zakona, što uvelike utječe na njihovu negativnu sliku u očima američke javnosti. Prema nacionalnom istraživanju provedenom od strane Centra za imigracijske studije, pokazalo se kako 52% ispitanika podržava deportaciju ilegalnih imigranata jer smatra da bi promjena

statusa iz ilegalnog u legalan dodatno potaknula ilegalne imigracije (www.cis.org). No, iako su evidentno nepoželjni i marginalizirani od strane američkog društva, jedanaest milijuna ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike desetljećima doprinosi američkoj ekonomiji. Zauzvrat dobivaju jako malo, jer im njihov status onemogućava uobičajena prava na glasovanje, na mirovine, na socijalno osiguranje, na medicinsku pomoć, već su osuđeni na život u sjeni. Odnosno, „Sjedinjene Države koriste ilegalne imigrante kao mašine za punjenje ekonomije, ne osiguravajući im dovoljno zauzvrat. Prijetnja deportacijom, manjak mogućnosti i diskriminacija spram ilegalnih imigranata trebali bi biti osuđeni“ (Alangari, 2016: 9). Zašto? Dolazimo do tipične američke kontradikcije kada je riječ o ilegalnim imigrantima. „Licemjeran je stav imati koristi od plodova rada ilegalnih imigranata, a zauzvrat im reći „mi vas ne želimo“. (...) Amerikanci moraju shvatiti da bez ilegalnih imigranata, Sjedinjene Američke Države ne bi bile u mogućnosti doseći svoj ekonomski status i osigurati svojim građanima američki san“, koji je ilegalnim imigrantima toliko nedostižan (Alangari, 2016: 10).

4. Imigracijska politika Sjedinjenih Američkih Država prema ilegalnim imigrantima iz Latinske Amerike

4.1 Evolucija imigracijske politike Sjedinjenih Američkih Država

Kontroverznost i licemjernost stava većine američke populacije navodi na pitanje službenog stava Sjedinjenih Američkih Država spram ilegalnih imigranata, odnosno do obrazloženja imigrantske politike Sjedinjenih Američkih Država. Je li službena imigrantska politika Sjedinjenih Američkih Država spram ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike također tako rigorozna? Ima li u imigrantskoj politici Sjedinjenih Američkih Država mjesta za ilegalne imigrante iz Latinske Amerike? Po svemu sudeći, „Amerikanci bilježe povijest preziranja kako dokumentiranih tako i nedokumentiranih useljenika za koje se smatra da su stvorili kulturnu prijetnju i ekonomsko opterećenje za Sjedinjene Države. Doista, u Americi je prisutno isključivanje na temelju rase od njezinog začetka. Tako da se taj negativni mentalitet preveo u gotovo stoljeće neprijateljskih imigracijskih politika“ (Nguyen, 2010: 615).

Stoga, na takvo negativno imigracijsko raspoloženje, 1882. godine američki Kongres odgovara Imigracijskim zakonom, „koji je definirao imigracijsku politiku Sjedinjenih Država po prvi puta“ (Nguyen, 2010: 616). Prvim imigracijskim zakonom uspostavljene su kategorije nepoželjnih stranaca te je uveden porez od pedeset centi za pokrivanje administrativnih troškova njihova ulaska (www.immigrationtounitedstates.org). Na taj zakon se iste godine nadovezao Zakon o kineskom isključivanju, koji je uključivao kvote za ulazak Kineza u Sjedinjene Države. Nadalje, sljedeći Imigracijski zakon iz 1917. godine, zatim Zakon o ograničenju kvota iz 1921. te 1924. godine, zajedno sa Zakonom o registraciji stranaca iz 1940. godine kao i *Bracero* program uvod su u okosnicu američkog imigracijskog zakona, a to je takozvana „IRCA“ iz 1986. godine. (Nguyen, 2010: 616)

Svojevrsni začetak imigracijske politike Sjedinjenih Američkih Država spram ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike vodi u 1942. godinu, a zatim i razdoblje Drugog svjetskog rata. Navedeno je razdoblje obilježio takozvani *Bracero* program. Naime, „godine 1942., suočeni s nedostatkom radne snage u poljoprivredi tijekom Drugog svjetskog rata, uspostavljen je privremeni radnički program koji je dozvoljavao poslodavcima zapošljavanje radnika iz Meksika, na privremenoj bazi – od devet mjeseci do godinu dana“ (Nguyen, 2010: 625). Potom

je Kongres proglasio proširenu verziju zakona iz 1942. godine, takozvanog Poljoprivrednog zakona koji je proširen u *Bracero* program koji je trajao do 1964. godine (Nguyen, 2010: 625).

Shodno tome, „od 1942. godine do 1964. godine, privremeno je prihvaćeno pet milijuna meksičkih radnika za obavljanje privremenih usluga rada, (...) s čime se paralelno odvijao priljev ilegalnih, odnosno nedokumentiranih radnika. (...) Ova je činjenica važna kako bi se razumjele američke debate o budućem tijeku američke imigracijske politike“ (ww.abc.net.au). Važno je shvatiti zato što je „tijekom čitavog perioda od 1942. godine do 1964. godine, više Meksikanaca steklo ilegalni status u Sjedinjenim Državama, no što ih je priznato kao legalni privremeni strani radnici“ (www.abc.net.au). *Bracero* programom poslodavci su ostvarivali veliki profit zbog jeftine meksičke radne snage. No, kada je *Bracero* program završio, 1964. godine, poslodavci su i dalje zapošljavali ilegalne Meksikance, koji su očajnički tražili posao. Tako da je od završetka *Bracero* programa, do takozvane IRCA-e, zapošljavanje ilegalnih imigranata bila uobičajena praksa, te se u tom razdoblju bilježi veliki priljev ilegalnih imigranata, osobito u razdoblju sedamdesetih godina prošlog stoljeća. U Sjedinjene Države došli su milijuni ilegalaca, na što je Kongres morao reagirati. Rezultat je bio donošenje Zakona o reformi i kontroli imigracije (*Immigration Reform and Control Act – IRCA*) (Nguyen, 2010: 626).

4.1.1 Zakon o reformi i kontroli imigracije (*Immigration Reform and Control Act - IRCA*)

Za vladavine predsjednika Ronalda Reagana (1981. - 1989.), kako se nacija povećala, što je bila jedna od posljedica *Bracero* programa, „imigracijska politika postajala je liberalnija i spremnija uključiti više dokumentiranih imigranata usporedno postavljajući strože restrikcije na nedokumentirane. Vrhunac tog trenda je Zakon o reformi i kontroli imigracije iz 1986. godine“ (Nguyen, 2010: 616). Štoviše, Zakon o reformi i kontroli imigracije „napada problem ilegalne imigracije s nove fronte: sa strane ponude. Ovaj zakon onemogućuje, odnosno postavlja nezakonitom mogućnost poslodavaca da zaposle i traže naknadu za stranca znajući da je taj stranac „bez papira“. Zakon ujedno donosi sankcije za zakonodavce koji svjesno čine isto, odnosno zapošljavaju ilegalne imigrante“ (Nguyen, 2010: 617). Nadalje, „kako je mogućnost zaposlenja u Sjedinjenim Državama primarni motiv imigranata, koji riskiraju živote dolaskom u Sjedinjene Države bez potrebne dokumentacije, Kongres je vjerovao da će eliminiranjem

možnosti zaposlenja – stranu potražnje - efikasno spriječiti nedokumentirane imigrante – stranu ponude - od ulaska u Sjedinjene Države“ (Nguyen, 2010: 617).

Posljedično, donošenjem Zakona o reformi i kontroli imigracije, zapošljavanje ilegalnih imigranata je stalo. Priljev ilegalnih imigranata u Sjedinjene Američke Države je stao, te se broj ilegalnih imigranata u Sjedinjenim Državama značajno smanjio. Kao jedan od razloga smanjivanja njihova broja, također je i svojevrsna legalizacija statusa velikog dijela ilegalnih imigranata. Budući da je IRCA legalizirala status dijela imigranata, ne i članova njihove obitelji, Reagan je unatoč protivljenju Kongresa 1987. godine iskoristio svoje predsjedničke ovlasti te omogućio i njihovo potpuno legaliziranje, čak i mogućnost dobivanja državljanstva (www.politifact.com). Točnije, legalizirano je 2.7 milijuna ilegalnih imigranata, od kojih je najveći broj bio meksičkog podrijetla (www.abc.net.au). Također, broj ilegalnih imigranata se smanjio jer su poslodavci bili na oprezu. Zakonom o reformi i kontroli imigracije propisane su sankcije za zapošljavanje istih. Prijetile su novčane i zatvorske kazne, od 250 do 10 000 dolara po strancu, odnosno šest mjeseci zatvora. Ilegalna imigracija stagnirala je od 1986. do 1989. godine, jer se uvelike primjenjivao pristup „wait and see“ u zapošljavanju istih, strahujući pred Zakonom i ozbiljnosti vlade Sjedinjenih Država da u potpunosti provede isti (Nguyen, 2010: 628). Predsjednik George H.W. Bush (1989. - 1990.) također je iskoristio svoje predsjedničke ovlasti 1990. godine kada je u cilju sprečavanja razdvajanja obitelji zaustavio deportaciju članova obitelji imigranata čiji je status Zakonom iz 1986. legaliziran (www.politifact.com).

Provedbeni mehanizam ovog zakona nije bio efikasan. Naime, „poslodavci nisu morali verificirati da su dokumenti radnika pravovaljani, tako da je Zakon o reformi i kontroli imigracije iznjedrio novu industriju, odnosno kreiranje lažnih dokumenata, dostupnih za malo novaca“ (www.abc.net.au). Tim više, ilegalna imigracija je procvjetala zato što je legalizacijom 2.7 milijuna ilegalnih radnika istima omogućeno spajanje obitelji, a obitelji u zemljama podrijetla nisu čekale na potrebne dozvole i takozvane zelene karte. Sve u svemu, postalo je jasnim da Sjedinjene Države nisu ozbiljno pristupile provedbi Zakona o reformi i kontroli imigracije, te je industrija lažnih dokumenata dodatno procvjetala. Za vrijeme provedbe Zakona o reformi i kontroli imigracije, procjene broja ilegalnih imigranata dosegle su brojku od 3.2 milijuna. Navedeni broj se udvostručio u sljedećih deset godina, da bi dosegao rekordan broj od 12 milijuna 2008. godine. (Nguyen, 2010: 628).

Naposljetku, po pitanju Zakona o reformi i kontroli imigracije, za zaključiti je kako se Zakon pokazao neuspješnim, odnosno kao Zakon koji, umjesto da je spriječio ilegalnu imigraciju, dodatno ju je ohrabrio. Time je ilegalna imigracija u nepunih dvadeset godina doživjela rekordan broj od 12 milijuna ilegalnih imigranata, pri čemu su najveći udio predstavljali ilegalni imigranti iz Latinske Amerike došavši prelaskom granice Sjedinjenih Država i Meksika. Pri tome su dva glavna razloga. Naime, „odredba o sankcijama poslodavca dokazala se manjkavom. Omogućila je poslodavcima da istovremeno budu u skladu sa zakonom i da zapošljavaju nedokumentirane radnike. Na primjer, „Simpson – Rodino“ akt obvezao je poslodavce da zatraže službene papire od kandidata za posao, ali nije zahtijevao provjeru autentičnosti istih. (...) Kao rezultat tog zakona, sankcije za poslodavce imale su samo marginalni utjecaj na ilegalnu imigraciju“ (Smith, 2013: 295). S druge strane, „manjak zakonske zaštite ne sprječava ilegalne imigrante od tražnje zaposlenja. (...) Ilegalni imigranti dolaze u Sjedinjene Države u nadi da će se zaposliti, a ne u nadi da će biti zaštićeni od strane američkih zakona. Važno im je da su zaposleni, unatoč ostvarenim prihodima. Teški radni uvjeti ponuđeni od strane američkih poslodavaca, unatoč njihovom ilegalnom statusu, uvelike su prihvatljivi za one koji su riskirali živote u nadi za boljom budućnošću“ (Nguyen, 2010: 635).

4.1.2. Usporedba ilegalne imigrantske populacije – IRCA naspram 2012. godine

Postavlja se pitanje postoji li razlika između ilegalne imigrantske populacije legalizirane za vrijeme IRCA-e, te današnje ilegalne imigrantske populacije? Odgovor na ovo pitanje daje Tablica 5. Važno je naglasiti kako se u tablici 5. prikazuje samo ilegalna imigrantska populacija iz Meksika i država Srednje Amerike, dakle top 4 zemlje po pitanju broja ilegalnih imigranata u Sjedinjenim Državama, a to su Meksiko, Gvatemala, Honduras i El Salvador, s naglaskom na promjenama karakteristika ilegalne populacije u tridesetogodišnjem razdoblju, od 1989. godine do 2012. godine.

Današnja imigrantska populacija pokazuje veću disperziranost u pogledu zemlje podrijetla i federalne države koju nastanjuju. Naime, većina legalizirane imigrantske populacije Zakonom o reformi i kontroli imigracije podrijetlom je iz Meksika i nekih država Srednje Amerike. „Iako imigranti iz Meksika i Srednje Amerike još uvijek dominiraju današnjom

ilegalnom populacijom, njihova predstavljenost pala je na 67%. Razmjer useljenika iz Meksika u IRCA populaciji iznosio je 69%, a samo 53% u današnjoj ilegalnoj imigrantskoj populaciji“ (Enchautegui, 2013: 4). Ujedno, „današnja ilegalna imigrantska populacija više je geografski disperzirana no što je bila IRCA populacija, odnosno samo 44% ilegalne imigrantske populacije živi u državama Kaliforniji, Texasu i New Yorku, dok je 77% ondašnje populacije živjelo u istima“ (Enchautegui, 2013: 4). Nadalje, današnja ilegalna imigrantska populacija je uvelike obrazovanije od IRCA populacije. Naime, „tablica pokazuje kako među IRCA populacijom, 72% nije imalo srednjoškolsko obrazovanje, dok današnja ilegalna imigrantska populacija nedostatak srednjoškolskog obrazovanja bilježi u 42% populacije, dok je broj diplomiranih u današnjoj ilegalnoj imigrantskoj populaciji uvećan dva puta“ (Enchautegui, 2013: 5). Sljedeća odrednica analize odnosi se na starost te duljinu boravka ilegalne imigrantske populacije u Sjedinjenim Državama. Shodno tome „današnja ilegalna imigrantska populacija iz Meksika i Srednje Amerike tri je godine starija no što je to bila IRCA populacija, ujedno 61% današnje ilegalne imigrantske populacije u Sjedinjenim Državama boravi više od deset godina, dok je samo 16% IRCA populacije u Sjedinjenim Državama živjelo deset i više godina“ (Enchautegui, 2013: 5).

Ova usporedna analiza ilegalne imigrantske populacije ujedno zagovara legalizaciju iste. Posljednja legalizacija ilegalne imigrantske populacije provedena je proglašenjem Zakona o reformi i kontroli imigracije, famoznom IRCA-om. Zakon je obuhvaćao dva glavna programa: „opći legalizacijski program za ilegalne imigrante koji su boravili u Sjedinjenim Državama od 31. prosinca 1981. godine, te Specijalni poljoprivredni radnički program za individue koje su ostvarile najmanje 90 dana rada u sezonskoj poljoprivredi tijekom dvanaestomjesečnog perioda s krajnjim datumom, krajem mjeseca svibnja 1985. godine“ (Enchautegui, 2013: 2). No, dojam o neuspjehu Zakona o reformi i kontroli imigracije spriječilo je donošenje prijedloga zakona o reformi imigracijske politike, kojeg je predložio Senat 2013. godine. Prijedlog Zakona o graničnoj sigurnosti, ekonomskoj mogućnosti i imigracijskoj modernizaciji (*The Border Security, Economic Opportunity and Immigration Modernization Act*) bio je dio imigracijske reforme s pokušajem osiguranja puta ostvarenju građanskog statusa za većinu ilegalnih imigranata s fokusom na poljoprivrednim djelatnicima i takozvanim sanjarima, uz osiguranje dodatnih 46 milijardi dolara za graničnu sigurnost i zahtijevajući duplo veći broj graničnih agenata (www.vox.com). No, kao što je rečeno, to je bio samo pokušaj, ali s jasnom namjerom.

Tablica 5. Usporedba karakteristika ilegalne imigrantske populacije za vrijeme Zakona o reformi i kontroli imigracije iz 1986. godine sa današnjom ilegalnom populacijom iz 2012. godine

Karakteristike neautoriziranih imigranata u ožujku 2012. godine i neautoriziranih imigranata za vrijeme IRCA-e 1989. godine (dob od 18 do 64)		
	1989.	2012.
Postotak iz Meksika	69	53
Postotak iz Meksika i Srednje Amerike	82	67
Postotak onih koji borave u Kaliforniji, Texasu i New Yorku	77	44
Postotak onih bez srednjoškolske diplome	72	42
Postotak s fakultetskom diplomom	12	29
Prosječna dob	34	37
Prosječni period ulaska u Sjedinjene Države	1979	1998-1999
Postotak onih koji u Sjedinjenim Državama borave više od deset godina	16	61
Postotak muškaraca	58	55
Postotak oženjenih	62	55
Postotak zaposlenih	80	71
Postotak onih koji rade u poljoprivredi, šumarstvu i ribolovu	7	2
Prosječna tjedna zarada (od 18 do 64 godine)	\$225	\$420
Prosječna tjedna zarada u cijenama iz 2012.	\$445	\$420
Omjer zarade sa svim američkim radnicima s punim radnim vremenom (prosječna tjedna zarada američkih radnika s punim radnim vremenom bila je \$374 1987. godine te \$768 2012. godine)	60%	55%

Izvor: Enchautegui, Maria E. (2013) *A Comparison of Today's Unauthorized Immigrants and the IRCA Legalized: Implications for Immigration Reform*. The United States: The Urban Institute.

Zašto? „Razlike u obrazovanju, mjestu prebivanja i navedenim demografskim karakteristikama rasvijetlile su značenje potencijalne legalizacije za ekonomski status imigranata i za ekonomiju“ (Enchautegui, 2013: 3-4). Naime, „kako ilegalni imigranti postaju stariji, obrazovaniji i dugo nastanjeni u Sjedinjenim Državama, politike za njihovo prebacivanje iz američkog podzemlja na glavno tržište rada postaju važne. (...) Današnji ilegalni imigranti obrazovaniji su, 29% ima diplomu, a (...) bolji obrazovni profil rezultirao bi većom zaradom i većim pogodnostima za ekonomiju. Njihov nelegalni status predstavlja trošak za ekonomiju i znači nisku zaradu i siromaštvo za njih i njihove obitelji“ (Enchautegui, 2013:4). Naposljetku, „veća zarada i uzlazna mobilnost kroz legalizaciju znači veće pogodnosti, kako za legalizirane tako i za američku ekonomiju, kako kroz veću potrošnju, porezne prihode, tako i manje oslanjanje na vladine programe“ (Enchautegui, 2013: 5). Ipak, radi se o namjeri koja nije laka za ostvariti jer govorimo o nemalim jedanaestak milijuna ilegalnih imigranata.

4.2. Imigracijska politika spram ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike za vladavine predsjednika B. Clintona (1993. - 2001.) i G. Busha (2001. - 2009.)

Zakon o reformi i kontroli imigracije, proveden za vrijeme predsjednika Ronalda Reagana nije ostvario svoju primarnu namjeru. Sljedeći veliki pokušaj u reformi imigracijske politike bio je pokušaj predsjednika Billa Clintona. Stoga, “tijekom devedesetih godina prošlog stoljeća, Sjedinjene Države udvostručile su pokušaje u zadržavanju ilegalne imigracije“ (Smith, 2013: 297). Devedesete godine prošlog stoljeća obilježilo je Clintonovo potpisivanje novog imigracijskog zakona. Točnije, 1996. godine, Clinton donosi Zakon o reformi ilegalne imigracije i imigrantskoj odgovornosti (*Illegal Immigration Reform and Immigrant Responsibility Act - IIRIRA*). Štoviše, „Zakon je u svojoj srži izumio provedbu imigracijske politike kakvu je danas znamo, gdje je deportacija konstantna i vjerojatna prijetnja milijunima imigranata“ (www.hackinglawpractice.com). Tako je Clintonova administracija „povećala budžet američke Službe za imigraciju i naturalizaciju s 1,4 milijarde dolara 1992. godine, na 2.6 milijardi dolara 1996. godine, te je ujedno povećala graničnu patrolu. (...) Ulaganje u graničnu sigurnost bilo je

znatno i stvarno, ali nema dokaza da je osiguralo više sigurnosti. Problem nije zatvaranje granice već je način na koji su se Sjedinjene Države redefinirale“ (Smith, 2013: 296). Ujedno, operacije koje su provedene u svrhu odbijanja ilegalnih imigranata i osiguranja granice s Meksikom, „imale su više efekta u preusmjeravanju priljeva imigranata no u njihovu sprječavanju. (...) Imigranti su tražili nove rute za ulazak u Sjedinjene Države i prema istraživanjima, više od 90% ih je uspijevalo u toj namjeri“ (Smith, 2013: 297). Tako se i Clintonova administracija pokazala neuspješnom u namjeri da se zaustavi priljev ilegalnih imigranata. Osiguravanje granice opet se pokazalo neuspješnim. Razlog tome jest u činjenici što „Clintonova administracija nije uspjela usvojiti identifikacijske dokumente otporne na krivotvorenje, odnosno nije uspjela osigurati potrebna sredstva za provedbu sankcija za poslodavce koji zapošljavaju ilegale imigrante. Umjesto toga, 1996. godine, vlada Sjedinjenih Država težila je graničnoj kontroli, ali ne i provedbi zakona o radu, u suočavanju s ilegalnom migracijom“ (www.abc.net.au). No, deportacija ilegalnih imigranata bila je izrazito uspješna. Za Clintona je deportirano više od 12 milijuna ilegalnih imigranata, čime je predsjednik Clinton prvi među američkim predsjednicima po broju deportiranih (www.migrationpolicy.org).

Novo tisućljeće donijelo je nove probleme. Na pomolu je bio dogovor novoizabranog meksičkog predsjednika Vincentea Foxa i američkog predsjednika Georgea W. Busha glede reforme američke imigracijske politike, prema kojoj je meksički predsjednik tražio veća prava u zaštiti meksičkih imigranata u Sjedinjenim Državama. Dolazi do velike prekretnice i napada 11. rujna 2001. godine. Sjedinjene Države se uvjetno rečeno zatvaraju, te je meksički predsjednik Fox i sam zaključio 2002.: „Čini se da je Latinska Amerika prepuštena samoj sebi“ (Smith, 2013 :302). Sva se pažnja Sjedinjenih Država ponovno preusmjerava na meksičku granicu, samo još žešće. Štoviše, „kao komponenta „globalnog rata protiv terorizma“, Sjedinjene Države usmjerile su posebnu pažnju na meksičku granicu. Sigurnost je postala najvažnije pitanje, dok je anksioznost uzrokovana napadima 11. rujna hranila raširenu ksenofobiju. Stoga, administracija Busha mlađeg povećava broj pripadnika granične patrola – na više od 17,000 do 2008. godine. Fortifikacija je u nastajanju“ (Smith, 2013: 302). Fortifikaciji u nastajanju svjedoči i činjenica kako je „predsjednik Bush 2006. godine, za vrijeme svog drugog mandata, potpisao zakon kojim se autorizira gradnja više od tisuću kilometara ograde duž granice Sjedinjenih Država i Meksika“ (www.abc.net.au). Stoga, način na koji ilegalni imigranti iz Latinske Amerike prelaze granicu je sve češće uz pomoć krijumčara. „Nekadašnji migracijski putevi su zatvoreni, te tako dolazi do

procvata krijumčarenja. Budući da u Arizoni nema ograde, ilegalni imigranti plaćaju krijumčarima koji ih prevoze većinom ukradenim kamionima i na taj način ulaze u Sjedinjene Države i izbjegavaju graničnu patrolu“ (www.abc.net.au). Podaci ukazuju kako je između 2000. godine i 2005. godine priljev ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike iznosio 850 000 godišnje, što je pet puta više nego 1980. godine (Smith, 2013: 302).

Godine 2004., Bush predlaže program za radnike goste. Bila je to tipična provokacija uoči predsjedničkih izbora 2004. godine. Valja spomenuti kako je istim manevrom startao i sam Bill Clinton. Štoviše, „1996. godine, Clinton je odnio glasove birača Latinoamerikanaca u omjeru 70 prema 21. (...) Svjesni da doseljenici mogu demokratima osigurati put do Bijele kuće, Clintonovi su im ljudi neumorno nastojali osigurati državljanstvo. U godinu dana prije 30. rujna 1996. godine, „u Službi za useljavanje i primanje u državljanstvo status državljana dobilo je 1.045.000 doseljenika (...)“ (Buchanan, 2003: 147). Bush je također bio odlučan u nastojanju da iskoristi američke Latinoamerikance te je uoči izbora 2004. godine, predložio navedeni program koji ide u korist ponajviše ilegalnim imigrantima iz Latinske Amerike. Takozvanom Pravednom i sigurnom reformom useljavanja (*Fair and Secure Immigration Reform*), Bush je težio ka „implementaciji novog programa za goste-radnike koji bi bio u skladu sa željama stranih radnika i američkih poslodavaca za poslove koja sami Amerikanci ne žele obavljati. Program bi bio otvoren novim stranim radnicima, a ponajviše nedokumentiranim muškarcima i ženama trenutno zaposlenim u Sjedinjenim Državama. Novi program omogućio bi radnicima da izađu iz sjene i da sudjeluju u američkoj ekonomiji prestajući podupirati ilegalnu praksu“ (www.migrationinstitute.fi). Takvom manevru protivio se američki Kongres, smatrajući navedeni prijedlog amnestijom koja nije pravedna prema legalnim migrantima, a i samo latinskoameričko društvo u Sjedinjenim Državama predstavljeno kroz Ligu latinskoameričkih građana (*League of United Latin American Citizens - LULAC*), tako i kroz Nacionalno vijeće *La Raza* smatrajući Bushev prijedlog izdajničko - izborničkom politikom s namjerom da osvoji glasove Latinoamerikanaca (www.migrationinstitute.fi). Međutim, Bushev prijedlog pokazao se neuspjelim jer od 2004. godine pa sve do 2007. godine, Bush nije uspio uvjeriti Senat u odrednice svog prijedloga, već je na svakom koraku naišao na njegove oponente. Bio je to još jedan pokušaj i promašaj reforme imigracijske politike Sjedinjenih Američkih Država. Sigurnost granice bila je bitnija. Sljedeći na redu da pokuša riješiti problem ilegalnih imigranata bio je novi američki predsjednik Barack Obama.

4.3 Imigracijska politika prema ilegalnim imigrantima iz Latinske Amerike za vrijeme predsjednika Baracka Obame (2009. - 2017.)

4.3.1 Prvi mandat predsjednika Obame (2009. - 2013.)

Barack Obama je bio predsjednik Sjedinjenih Država čija su dva mandata bila obilježena velikim brojem deportacija, zbog čega mu je i dan nadimak „deporter in chief“, odnosno, u slobodnom prijevodu, glavni protjerivač. Pitanje imigracijske politike, štoviše, pitanje reforme imigracijske politike u svojim obraćanjima javnosti navodio je kao prioritetno pitanje, te je najavljavao opsežnu imigracijsku reformu. Godine 2008., tijekom izborne kampanje, Obama je izjavio:

„Moramo priznati da imamo dvanaest milijuna ilegalnih radnika koji su već tu. Mnogi od njih žive zajedno s drugim Amerikancima. Njihova djeca idu u školu. Mnoga djeca, zapravo jesu rođena u ovoj zemlji i njeni su građani. Zato je uistinu važno da te obitelji izađu iz sjene i da im damo mogućnost puta ka državljanstvu. To nije automatsko državljanstvo. To nije amnestija. Morali bi platiti globu, odnosno kaznu. Ne bi smjeli biti uključeni ni u kakve kriminalne aktivnosti. Morali bi naučiti engleski jezik. Morali bi ići na kraj reda tako da ne dobiju državljanstvo prije onih osoba koje su legalno došle u Sjedinjene Države“ (Richterova, 2015: 2).

Zahvaljujući svom obraćanju u izbornoj kampanji, Obama je zaradio potporu Latino⁵ glasača. U studenom 2008. godine, za vrijeme izbora, Obama je zaradio najveći broj glasova od strane marginalnih glasača, odnosno Latino glasača i to sa 67% naspram protukandidata McCaina, koji je zaradio 31% potpore. Zahvaljujući njima, Obama je postao predsjednikom. (Skrentny, 2013: 63-64).

S iskazanom potporom, prvi mandat novoizabranog predsjednika Baracka Obame, u pogledu provedbe opsežne imigracijske reforme nije bio tako uspješan. Nije uspio u provedbi željenog „Dream Act“, zakona „koji se odnosi samo na one imigrante koji su kao djeca dovedeni u Sjedinjene Države (...)“ (Skrentny, 2013: 66). Naime, Obama nije dobio potrebu potporu od strane Kongresa. No, najprije, potrebno je objasniti zašto povijest reformi

⁵ „Latinosi su građani Sjedinjenih Američkih Država“ (www.diffen.com).

imigracijske politike spram ilegalnih imigranata ne polučuje očekivane uspjehe, kao što je bio i prethodni pokušaj za vladavine predsjednika Busha. Zajedničko obilježje svim reformama je jedno: *grand bargain*. To znači da je srž opsežne imigracijske reforme kompromis ili pogodba između protivnika imigracije, koji se protive imigraciji širokih razmjera i nedokumentiranoj, ilegalnoj imigraciji, te onih koji žele učiniti granice Sjedinjenih Država otvorenijima i pristupačnijima imigrantima“ (Skrentny, 2013: 65). Ovaj veliki model pogodbe uspostavljen je sa Zakonom o reformi i kontroli imigracije iz 1986. godine, budući da je navedeni Zakon rezultat pregovaranja i pogodbe između skupina koji se protive imigraciji i skupina koje je zagovaraju. Neuspjeh Zakona o reformi i kontroli imigracije platio je i sam predsjednik Obama. Štoviše, „IRCA je uspjela samo u pogledu legaliziranja gotovo tri milijuna ilegalnih imigranata, dok su restriktivni elementi zakona neuspješno sprečavali nastanak nove populacije ilegalnih imigranata. Neuspjeh Zakona u sprječavanju ilegalnih imigranata predsjedniku Obami stvorio je velike probleme, zato što su mnogi legislatori vjerovali da će svaka nova reforma biti neuspješna u sprječavanju ilegalnih imigranata. Strahovali su da bi nova reforma mogla omogućiti legalizaciju ilegalnih imigranata četiri puta veće od one provedene za vrijeme Zakona iz 1986.“ (Skrentny, 2013: 65).

Dodatni problem s kojim se predsjednik Obama morao suočiti, jesu republikanski zastupnici u Kongresu. Republikanci se protive imigraciji, osobito ilegalnoj, i teže dodatnom osiguravanju američko-meksičke granice. Ipak, „Republikanci su podržali Reaganovu reformu imigrantske politike 1986. godine kao i predsjednika Busha 2006. i 2007. godine. No, nisu bili voljni poduprijeti opsežnu imigracijsku reformu demokratskog predsjednika Obame za prvog mandata“ (Skrentny, 2013: 66).

4.3.2. Drugi mandat predsjednika Obame (2013. - 2017.)

Početak drugog mandata predsjednika Obame, obilježen je jačanjem izvršne vlasti. Svjestan da u njegovim pokušajima reforme imigracijske politike na putu stoji Kongres, on odlučuje zaobići isti. Naime, „zbog blokade u Kongresu, Obama je bio prisiljen osloniti se na predsjedničke ovlasti kako bi ostvario napredak“ (Skrentny, 2013: 66). Dolazi do svojevrsne promjene. Predsjednik Obama se obratio ilegalnim imigrantima:

„Možete izaći iz sjene i dobiti zakonska prava. (...) To nije amnestija i akcije izvršne vlasti neće vam jamčiti državljanstvo, niti pravo na trajni ostanak, niti ponuditi benefite koje uživaju državljani.... Ono što govorimo jest da vas nećemo deportirati“ (Volpp, 2016: 385).

Slijedile su optužbe i kritike Republikanaca, ponajviše vezane uz prekoračivanje ovlasti Predsjednika, uspoređujući njegovo ponašanje s ponašanjem kakvog kralja. Republikanci su pritom „zaboravljali“ da su i predsjednici iz Republikanske stranke, Reagan i Bush, iskoristili predsjedničke ovlasti vezano uz imigracijsku politiku. Tvrđili su, „da je predsjednik Obama, neadekvatnim ponašanjem izvan granica predsjedničkih ovlasti, na neki način unilateralno promijenio sustav vladanja Sjedinjenih Država, preobrazivši ga iz ustavne demokracije u autokraciju“ (Volpp, 2016: 386). Dapače, „predsjednik Obama je promijenivši pravni režim iz onog u kojem je važila deportacija ilegalnih imigranata u novi režim amnestije izvršne vlasti, prekoračio svoje ovlasti Predsjednika izmijenivši zakon, (...) zaradivši kritike na račun promjene zakona u korist ilegalnih imigranata, koji, iako fizički prisutni na američkom tlu, nisu američki državljani, već su kršitelji zakona“ (Volpp, 2016: 386-388). Uspjeh predsjednika Obame u zaobilazanju zakonodavne vlasti i jačanju moći izvršne vlasti zapravo je bilo izvedivo iz jednostavnog razloga: „Obama je bio u mogućnosti uživati *de facto* prijenos ovlasti u pitanjima vezanima za imigraciju zato što mu je Kongres to omogućio, (...) čime je Obama stekao diskrecijsku moć u odlučivanju koga će deportirati i zakonski autoritet kojim odlučuje tko će ostati“ (Skrentny, 2013: 67). Što je točno Obama uradio? Objavivši takozvane *Deferred Action for Childhood Arrivals* (DACA) i *Deferred Action for Parents of Americans* (DAPA) programe, predsjednik Obama direktno je išao na ruku ilegalnim imigrantima.

4.3.3. DACA i DAPA programi

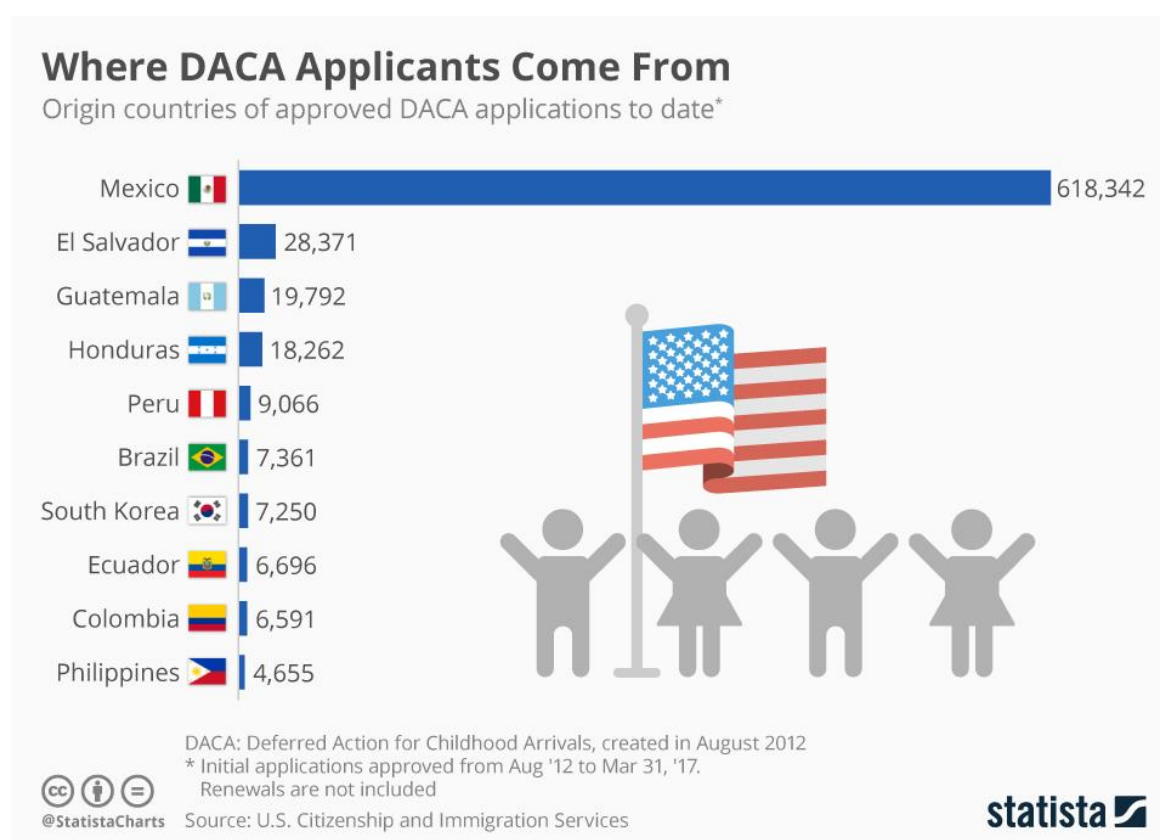
Povijest navedenih programa seže u 2001. godinu kada je prvi puta predstavljen i predložen „DREAM Act“ od strane predsjednika Obame. Kongres ga, kao ni 2001. godine nije prihvatio, odnosno odbio ga je. Naime, „DREAM Act“ (*Development, Relief and Education for Alien Minors*) je zapravo Zakon o razvoju, pomoći i edukaciji za djecu stranaca, odnosno za djecu ilegalnih imigranata. Štoviše, „zakonom je predloženo legalno i trajno boravište za mlade bez legalnog statusa koji su u Sjedinjene Države došli kao mali i koji su završili najmanje dvije godine visokog obrazovanja“ (Singer i sur., 2015: 3). Pokret „DREAMera“ uzeo je maha sredinom 2000-ih, vođen od strane mladih aktivista, dakle samih DREAMera, „kojeg su organizirale lokalne grupe studenata u želji za pristupom visokom obrazovanju za mlade bez legalnog statusa. Vremenom je pokret postao i nacionalni“ (Singer i sur., 2015: 3). Pokret, a i sam zahtjev za reformom imigracijske politike propao je nekoliko puta. Kao što je i bilo već navedeno, Kongres ga nije odobrio 2001. godine i 2010. godine, sve do momenta kada je predsjednik Obama uzeo stvar u svoje ruke. Rezultat njegovog poteza je donošenje DACA programa.

Tako je 2012. godine obznanjena akcija izvršne vlasti, DACA program (*Deferred Action for Childhood Arrivals*), odnosno u slobodnom prijevodu program Ogdode deportacije za djecu ilegalne imigrante. „Program cilja ilegalne imigrante stare 31 godinu ili mlađe koji su u Sjedinjenim Državama najmanje pet godina. Morali su biti mlađi od 16 godina kada su stigli u Sjedinjene Države, završiti srednju školu ili časno služiti u Obalnoj straži ili Oružanim snagama, te bez kriminalnog dosjea. Iako program ne pomaže svih jedanaest milijuna ilegalnih imigranata, za navedeni program je u to vrijeme bilo pogodno 1.8 milijuna nedokumentirane djece i mladih“ (Skrentny, 2013: 74). Slika 1. prikazuje zemlje porijekla aplikanata za DACA program, u razdoblju od kolovoza 2010. godine, do ožujka 2017. godine, pri čemu je vidljivo kako od top 10 zemalja po broju prijavljenih, čak osam zemalja jesu zemlje Latinske Amerike.

Dvije godine kasnije, 2014. godine, predsjednik Obama najavio je stvaranje programa poznatog kao DAPA (*Deferred Action for Parental Accountability*), odnosno Program odgođene deportacije za roditelje. Riječ je o programu odgađanja deportacije za roditelje američkih državljana ili trajnih legalnih rezidenata. Navedenim programom, „takve individue bile bi u mogućnosti prijaviti se za odgođenu deportaciju, mehanizam kroz koji imigracijske vlasti

deprioritiziraju njihovu deportaciju, smještajući određeni slučaj na začelje. Ako im je ovim programom zagarantirana odgođena deportacija, individue zaprimaju obnovljivu odgodu deportacije na tri godine (...) s mogućnošću dobivanja autorizacije za legalni rad u Sjedinjenim Državama“ (Volpp, 2016: 389). Važno je naglasiti kako se ovim dvama programima ne stječe potpuni legalni status. Riječ je i dalje o legalno prisutnim ilegalnim imigrantima kojima u svakom trenutku prijete deportacija. (Volpp, 2016: 389 – 395). Za provedbu programa DAPA moglo se prijaviti tri i pol milijuna ilegalnih roditelja (Volpp, 2016: 389).

Slika 1. Zemlje porijekla prijavljenih za DACA program

Izvor: <https://www.statista.com/chart/10966/where-daca-applicants-come-from/>

4.4. Imigracijska politika predsjednika Donalda Trumpa prema ilegalnim imigrantima iz Latinske Amerike (2017. – danas)

Za mnogo radikalnijeg predsjednika no što je bio njegov prethodnik iz Demokratske stranke, problem ilegalnih imigranata bio je u središtu predizborne kampanje – „pozvao je na deportaciju više od jedanaest milijuna ilegalnih imigranata“ (www.cfr.org). Predsjednik Trump je izjavio:

„Ne možemo dopustiti tim ljudima da napadnu našu državu. Kada netko uđe, moramo odmah, bez sudaca i sudskih sporova, vratiti ih odakle su došli. Naš je sustav ruganje dobroj imigracijskoj politici i zakonu i redu. (...) Naša imigracijska politika, ismijavana diljem svijeta, uistinu je nepravедna spram svih onih koji su kroz sustav prošli legalno i koji u redu čekaju pet godina. Imigracija mora biti zasnovana na zaslugi – trebamo ljude koji će pomoći ponovno učiniti Ameriku velikom!“ (www.news.sky.com).

Predsjednik Trump je ilegalnu imigraciju postavio u negativnom svjetlu. Predstavio ju je kao nacionalni problem. Štoviše, „Bijela Kuća pristupa imigraciji, legalnoj i ilegalnoj, kao prijatelji američkoj ekonomskoj i nacionalnoj sigurnosti (...). Predsjednikove riječi i dijela tijekom njegove prve godine mandata obilježavaju fundamentalnu promjenu u razmišljanju i politici u pogledu budućeg smjera imigracije i američke budućnosti“ (Pierce, 2017: 2). Naposljetku, „Donald Trump natjecao se na platformi koja je obećavala ukinuti unutarnju i vanjsku politiku predsjednika Obame, ujedno nazivajući američke zakone „glupima“ (Lille, 2018: 59). Uistinu nabijen antiimigracijski, imigracijska politika kontroverznog predsjednika Trumpa osobito spram ilegalnih imigranata iz Latinske Amerike, koje ujedno stavlja u rang s islamskim teroristima, temelji se na gradnji zida na američko – meksičkoj granici kao i ustrajnost u njegovu nastojanju da učini da Meksiko plati za gradnju istog. Nadalje, prijeti deportacijom milijunima ilegalnih imigranata, točnije deportacijom svih jedanaest milijuna imigranata. Naposljetku, kao trn u oku predsjednika Trumpa jesu programi bivšeg predsjednika Obame koji direktno idu na ruku ilegalnim imigrantima, odnosno programi DACA i DAPA (Lille, 2018: 60).

Kada je riječ o zidu na granici s Meksikom, Trumpova administracija zatražila je osamnaest milijardi dolara za gradnju zida s početkom fiskalne godine 2018., za gradnju 316 milja nove ograde i za rekonstrukciju postojeće ograde u duljini od 407 milja. Ono što mu treba

za provedbu vlastitog plana jest odobrenje Kongresa, a povijest pokazuje da je Kongres glavna prepreka u nastojanju provedbe određenih predsjedničkih politika. Tako da „ovaj prijedlog izgleda da je povezan s pregovorima o izmjeni zakona za mlade zaštićene Obaminim DACA programom. Demokrati i republikanci krenuli su putem izrade zakonskog puta za legalizaciju zaštićenih DACA programom, dok Bijela kuća i republikansko vodstvo u Kongresu zagovaraju odobrenje potrebnog novca za izgradnju i obnovu Meksičkog zida“ (Pierce, 2018: 3). Budući da izgradnja, odnosno nadogradnja Meksičkog zida nije na vidiku, iako je Trump konstantno naglašava, Trumpova administracija primjenjuje novu praksu. To je razdvajanje djece od roditelja ilegalnih imigranata, koja je ujedno vezana za prekid prakse predsjednika Obame, takozvani „catch and release“, odnosno uhvati i pusti. To nije začuđujuće jer je Trumpova republikanska politika negacija demokratske Obamine politike.

Politika „catch and release“ zapravo je ohrabivala ilegalne imigrante na ilegalni ulazak u Sjedinjene Američke Države. Jednostavnim riječima, „catch and release“ odnosi se na praksu u kojoj se ilegalnog imigranta pušta u društvo, ne zadržava ga se u pritvoru kao počinitelja kaznenog djela, pri čemu ilegalni imigrant čeka suđenje za počinjenje istog, no nikada se ne pojavi na sudu. Dakle, ilegalni imigrant je na jednostavan način ušao u Sjedinjene Države (www.vox.com). Tu praksu je Trump zaustavio. Budući da djeca ilegalnih imigranata ne mogu sa roditeljima u zatvor, dolazi do prakse razdvajanja djece od roditelja ilegalnih imigranata, što se Trumpovoj administraciji uvelike zamjera, osobito zbog enormnog broja svakodnevnog provođenja ove prakse razdvajanja. Odnosno, „ne postoji službena Trumpova politika koja govori da svaka obitelj koja ulazi u Sjedinjene Države mora biti razdvojena. No, postoji politika prema kojoj svi ilegalni imigranti koji u Sjedinjene Države ulaze ilegalno moraju biti kažnjeno gonjeni, i kad se to dogodi, razdvajanje djece od roditelja je neizbježno“ (www.vox.com). Također, „svaki dan dolazi do razdvajanja desetina roditelja od djece pri čemu su djeca tih roditelja, etiketirana kao djeca bez pratnje, uručena državnim starateljstvima ili na brigu udomiteljima, jer su njihovi roditelji etiketirani kao kriminalci i poslani u zatvor“ (www.vox.com). Nadalje, „između listopada 2017. godine i svibnja 2018. godine, najmanje 2700 djece je odvojeno od svojih roditelja. Tijekom posljednjih šest tjedana tog razdoblja, odvojeno je 1995 djece od roditelja što upućuje na podatak da se na dnevnoj bazi odvoji 45 djece od roditelja“ (www.vox.com).

Sljedeća stavka Trumpove imigracijske politike tijekom prve godine njegova mandata odnosi se na ukidanje DACA programa kao i na ukidanje takozvanog Privremenog zaštićenog statusa. Shodno tome, „odbacujući lažnu provedbu imigracijskih zakona prijašnjih administracija, Trumpova administracija također ograničava dugotrajne beneficije zagarantirane ilegalnim imigrantima. To uključuje ukidanje DACA programa predsjednika Obame iz 2012. godine kao i Privremenog zaštićenog statusa“ (Pierce, 2017: 6). Po pitanju DACA programa, Trumpovo nastojanje da prekine provedbu istog zaustavio je sudac okružnog suda iz San Francisca koji je zatražio od Vlade nastavak provedbe istog. Time su nastavljena zaprimanja prijave za DACA program, s time da Kongres razrađuje zakonodavstvo koje će u jednu ruku zagarantirati legalni status DACA aplikantima, odnosno takozvanim „DREAMersima“. Trump je pristao na takvu odluku Kongresa, ali naravno ne bez nečeg zauzvrat. Trump je izjavio da će podržati navedeni zakon ukoliko Kongres želi suradnju, a suradnja se odnosi na potrebna sredstva za nadogradnju i rekonstrukciju Meksičkog zida (Pierce, 2018: 16). Predsjednik Trump pokazao se kao predsjednik koji pitanje ilegalnih imigracija uistinu prioritizira, što je demonstrirao akcijama poduzetim već u prvoj godini njegova mandata provodeći imigrantsku politiku „zero sum“.

Područje u kojem je predsjednik Trump mogao slobodno, bez prepreke u pogledu Kongresa, uistinu provoditi svoju imigracijsku politiku, i to već s prvim mjesecima svog mandata, jesu deportacije. Iako je predsjednik Obama nazvan svojevrsnim glavnim protjerivačem, predsjednik Donald Trump mu se uistinu već na polovici svog mandata približava. Nazvati predsjednika Obamu glavnim protjerivačem, što su mu pridjenule proimigrantske skupine (www.bloomberg.com) opravdano je samo kada je riječ o broju ilegalnih imigranata vraćenih nazad preko američko-meksičke granice. Predsjednik Obama bio u jednu ruku blagonaklon prema ilegalnim imigrantima, osobito iz Latinske Amerike, odnosno djeci koja nisu svojom krivicom zaradila status nepoželjnih i njihovim roditeljima. Ipak, za predsjednika Obame provodile su se deportacije kriminalaca podijeljenih u dvije kategorije ilegalnih imigranata – ilegalni imigranti koji zaslužuju legalizaciju i ilegalni imigranti koji je ne zaslužuju, odnosno kriminalno osuđeni. (Skrentny, 2013: 70). Shodno tome, „Obamina administracija iskoristila je provedbeni aparat kako bi deportirala gotovo tri milijuna ilegalnih imigranata i kako bi kazneno gonila tisuće ilegalnih imigranata za ilegalno prelaženje granice“ (Human Rights Watch: 2017: 8). Tablica 6. prikazuje sljedeće podatke. Podaci prikazuju

ostvarene brojke u pogledu provedbe imigracijske politike posljednjih triju američkih predsjednika, prije aktualnog predsjednika Trumpa. Riječ je o broju uhićenja na američkom teritoriju, uhićenjima na američko-meksičkoj granici, broju ilegalnih imigranata uklonjenih s američkog teritorija sudskim procesom, kao i broj ilegalnih imigranata uklonjenih s američkog teritorija bez sudskog procesa. Podaci pokazuju kako je Obama prvi po broju formalno vraćenih preko američko meksičke granice, ali u ukupnom broju deportacija stoji najlošije. Predsjednik Clinton, a potom predsjednik Bush provedbama imigracijske politike postigli su značajne brojke (www.migrationpolicy.org).

Tablica 6. Uhićenja i deportiranja ilegalnih imigranata u razdoblju od 1993. do 2016. godine

Predsjednik	Ukupna uhićenja ilegalnih imigranata	Uhićenja ilegalnih imigranata na američko-meksičkoj granici	Ilegalni imigranti uklonjeni s američkog teritorija sudskim procesom	Ilegalni imigranti uklonjeni s američkog teritorija bez sudskog procesa	Ukupni broj deportiranih
Administracija predsjednika Clintona	12,211,243	11,036,463	869,646	11,421,159	12,290,905
Administracija predsjednika Busha	9,262,315	8,055,633	2,012,539	8,316,311	10,328,850
Administracija predsjednika Obame	5,370,849	3,307,017	3,094,208	2,186,907	5,281,115

Izvor: <https://www.migrationpolicy.org/article/obama-record-deportations-deporter-chief-or-not>

S predsjednikom Trumpom dolazi do prividnog povećanja deportacija budući da predsjednik Trump ukida određene olakšice koje su išle u prilog ilegalnim imigrantima, to jest njihovu kategorizaciju. Predsjednik Trump sve ilegalne imigrante smatra neprijateljima. U tom smjeru ide i provedba njegove imigracijske politike na terenu. Tako se stavlja u odnos posljednja godina mandata predsjednika Obame sa prvom godinom mandata predsjednika Trumpa, pri čemu je bitno naglasiti kako se uspoređuju uhićenja unutar Sjedinjenih Država, a ne sveukupnog broja uhićenih i deportiranih. Istraživanja pokazuju sljedeće:

- „Broj pritvorenih ilegalnih imigranata u unutrašnjosti Sjedinjenih Država koji nisu nikada počinili kriminalno djelo udvostručen je. Između kasnog siječnja i ranog rujna 2017. godine, Agencija za imigracije i carinske provjere uhitila je 28,011 imigranata bez kriminalnih djela u unutrašnjosti Sjedinjenih Država, dok je u isto vrijeme 2016. godine ta brojka iznosila 10,031.
- Broj unutarnjih uhićenja ilegalnih imigranata sa kriminalnim djelima povećao se 19% u razdoblju od kasnog siječnja do ranog rujna, spram istog razdoblja 2016. godine.
- Unutarnja uhićenja povećana su za 43% tijekom istog sedmomjesečnog razdoblja. Proširujući vremensko razdoblje na posljednje dvije godine Obamina mandata, prosječni mjesečni broj uhićenja ilegalnih imigranata u unutrašnjosti povećan je za 40%, s prosječnih 9,400 za predsjednika Obame, na 13,200 za vrijeme prve godine predsjednika Trumpa“ (Human Rights Watch, 2017: 14).

5. Zaključak

Povijest je pokazala da je američka vanjska politika kroz desetljeća dovela do nimalo zavidnog stanja u „svom dvorištu“. Nestabilnost i siromaštvo Latinske Amerike za većinu stanovnika regije jesu dvije konstante. Nada za boljim životom ostaje na Sjeveru, što je ujedno pravac u kojem je krenula većina od jedanaestak milijuna ilegalnih imigranata. Prisustvo ilegalnih imigranata i njihov utjecaj kako na sigurnost i ekonomiju, tako i na društvo Sjedinjenih Američkih Država, doveli su do određenih kontradikcija. Ono se ogleda u američkom licemjerju budući da Sjedinjene Države svoje bogatstvo, jednim dijelom duguju upravo ilegalnim imigrantima, koji američkoj ekonomiji uvelike doprinose i stimuliraju je. Kada se podvuče crta između pozitivnih i negativnih utjecaja na Sjedinjene Američke Države, više ima pozitivnih. Latinoamerikanci bi mogli zaključiti da su *oni još bogatiji jer smo mi i dalje siromašni*.

S druge strane, jedanaestak milijuna ilegalnih imigranata, od kojih je 80% neautorizirano prešlo jugozapadnu granicu Sjedinjenih Američkih Država, ujedno predstavlja isti broj kršitelja američkih zakona (www.dhs.gov). Sve većim priljevom ilegalnih imigranata sedamdesetih godina prošlog stoljeća, obznanjena je okosnica američke imigracijske politike. Zakon o reformi i kontroli imigracije iz 1986. godine bio je uspješan jedino po broju legaliziranih ilegalaca, čime je pogodio ilegalnim imigrantima. No, svojim neuspjehom u suočavanju s američkim poslodavcima utjecao je na daljnje donošenje imigracijskih zakona i reforme imigracijske politike, i omogućio masovniji priljev ilegalnih imigranata preko jugozapadne američke granice. Faktor koji dodatno utječe na reformu imigracijske politike spram ilegalnih imigranata, osim negativnog iskustva sa Zakonom o reformi i kontroli imigracije jest podijeljenost u Kongresu. Republikanci i Demokrati imaju oprečne stavove spram migracija i ilegalnih imigranata, što je prepreka postizanju dogovora.

Predsjednik koji je po prvi puta uspio zaobići Kongres jest predsjednik Barack Obama. Blokiran od strane Kongresa, hvata se u koštac s ilegalnim imigrantima kategorizirajući ih programima DACA i DAPA. Prvi program se odnosi na mlade ilegalce, koji nisu svojom krivicom zaradili taj status, te im omogućuje obrazovanje i odgodu deportacije. Drugim programom roditeljima legalnih imigranata odgađa se deportacija i daje mogućnost rada na tri godine. Paralelno provodi masovnu deportaciju ilegalnih imigranata koji su ujedno počinitelji kriminalnih djela, što rezultira brojkom od pet milijuna deportiranih (www.migrationpolicy.org).

Nakon predsjednika Obame, njegov nasljednik predsjednik Donald Trump kao temeljnu politiku ističe imigrantsku politiku. Pritom postojeću naziva „glupom“, te ilegalnim imigrantima najavljuje rat, odnosno proglašava ih neprijateljima i izjednačuje ih s islamskim radikalistima. Iako ograničen od strane Kongresa, čvrsto se zalaže za izgradnju Meksičkog zida. Protivi se ikakvim povlasticama za ilegalne imigrante, što se ogleda u njegovu nastojanju da ukine programe prijašnjeg predsjednika kao i u broju razdvojene djece od roditelja ilegalnih imigranata.

No, pitanje na koje valja odgovoriti jest da li je imigracijska politika Sjedinjenih Američkih Država vremenom postala restriktivnija spram ilegalnih imigranata? Čini nam se kako se tek s predsjednikom Obamom može govoriti o začetku restriktivnosti, koja se, uvjetno rečeno, radikalizira s predsjednikom Trumpom. Povijest je pokazala kako američki imigracijski zakoni, osobito Zakon o reformi i kontroli imigracije, nije polučio uspjeh kada je riječ o suzbijanju ilegalne imigracije, već je postignut kontra-efekt, odnosno značajna legalizacija statusa imigranata kao i masovni dodatni priljev ilegalnih imigranata preko jugozapadne američke granice. Imigracijska politika predsjednika Clintona također nije polučila uspjeh, kao ni imigracijska politika predsjednika Busha. Dakako, ovisi iz čije se perspektive gleda. Promatramo li je iz perspektive protivnika imigracije, politika je bila neuspješna. No, gledamo li je iz perspektive zagovornika imigracije, ona nije bila neuspješna već djelomično uspješna. Milijuni ilegalaca regulirali su svoj status. Dojam je da su navedene politike proglašene kako bi se zadovoljilo protivnike imigracije. Problem imigracije pokušavali su riješiti predsjednici, kako Demokratske tako i Republikanske stranke. Donosili su zakone koristeći predsjedničke ovlasti i deportirali sve više ilegalnih imigranata. Test se nastavlja i za trenutnog predsjednika Donalda Trumpa. No, njegovim dolaskom na čelo Sjedinjenih Država, američki san više nije tako privlačan, te se sve manje Latinoamerikanaca odlučuje na ilegalni prelazak granice i ilegalni boravak u Sjedinjenim Državama. Ostaje nam vidjeti što će se za vladavine predsjednika Trumpa dogoditi s 11 milijuna ilegalnih imigranata koji obitavaju na teritoriju Sjedinjenih Država, od kojih je najmanje dvije trećine porijeklom iz Latinske Amerike.

6. Literatura

Knjige

Buchanan, Patrick J. (2003) *Smrt Zapada: dramatično upozorenje kako izumiranje i imigracijske najezde vode u propast Ameriku i cjelokupnu zapadnu civilizaciju*. Zagreb: Kapitol.

Bulmer-Thomas, Victor; Dunkerley, James (1999) *The United States and Latin America: The New Agenda*. University of London: Institute of Latin American Studies.

Kos-Stanišić, Lidija (2010) *Latinska Amerika i suvremeni svijet*. Zagreb: Fakultet političkih znanosti.

Rangel, Carlos (1976) *The Latin Americans: Their Love-Hate Relationship with the United States*. New Brunswick: Transaction Books.

Smith, Peter (2013) *Talons of Eagle – Dynamics of U.S.-Latin American Relations*. The United States: Oxford University Press.

Poglavlja u časopisu

Kos-Stanišić i sur. (2018) Trans-migrant in Mexico: a policy and online communications case study of the 2014 Central American refugee crisis in the mexican context. *Teorija in praksa*, 2(1): 462-481.

Mafouz, Safi Mahmoud (2013) America's Melting Pot or the Salad Bowl: The Stage Immigrant's Dilemma. *Journal of Foreign Languages, Cultures and Civilizations*, 1(2): 1-17.

Mesić, Milan (1998) Američke migracijske kontroverzije. *Migracijske i etničke teme*, 14(4): 289 – 314.

Skrentny, John (2013) Obama's Immigration Reform: The Triumph of Executive Action. *Indiana Journal of Law and Social Equality*, 2(1): 62-79.

Volpp, Leti (2016) Immigrants Outside the Law: President Obama, Discretionary Executive Power, and Regime Change. *Critical Analysis of Law*, 3(2): 386-404.

Dokumenti

Alangari, Abdulaziz (2016) *The Economic Impacts of Undocumented Immigrants in The United States*. The United States: Chapman University.

Brick, Kate (2011) *Mexican and Central American Immigrants in the United States*. Washington: Migration Policy Institute.

Bruno, Andorra (2014) *Unauthorized Aliens in the United States: Policy Discussion*. Washington: Congressional Research Service.

Enchautegui, Maria E. (2013) *A Comparison of Today's Unauthorized Immigrants and the IRCA Legalized: Implications for Immigration Reform*. The United States: The Urban Institute.

Ennis, Sharon, i sur. (2010) *The Hispanic Population: 2010*. The United States: U.S. Census Bureau.

Human Rights Watch (2017) *The Deported: Immigrants Uprooted from the Country They Call Home*. The United States: Human Rights Watch.

Lile, Karl-Gerhard (2018) *Securitization of Immigration under the Trump Administration: Reconceptualizing the Functional Actor through the Judiciary and the Media*. University of Tartu: Faculty of Social Sciences.

Nguyen, Phi Mai (2010) *Closing the Back Door on Illegal Immigration: Over Two Decades of Ineffective Provisions While Solutions are Just a Few Words Away*. The United States: Chapman University School of Law.

Orozco, Manuel (2016) *Trump, Immigration Policy and the Fate of Latino Migrants in the United States*. The United States: Inter-American Dialogue.

Pierce, Sarah; Selee, Andrew (2017) *Immigration under Trump: A Review of Policy Shifts in the Year Since the Election*. Washington, DC: Migration Policy Institute.

Pierce, Sarah i sur. (2018) *Trump's First Year on Immigration Policy: Rhetoric vs. Reality*. Washington, DC: Migration Policy Institute.

Rezouni, Lieutenant Colonel Salaheddine (2010) *Illegal Immigration: Causes, Consequences, and National Security Implications?* United States of America: U.S. Army War College Carlisle Barracks.

Richterova, Jitka (2015) *Barack Obama's Immigration Reforms – Short Analysis*. Prague: University of Economics.

Roberts, Bryan (2013) *Managing Illegal Immigrants to the United States. How Effective Is Enforcement?* United States of America: The Council on Foreign Relations.

Rosenblum, Marc R., Ruiz Soto, Ariel G. (2015) *An Analysis of unauthorized Immigrants in the United States by Country and Region of Birth.* The United States: The Migration Policy Institute.

Singer, Audrey i sur. (2015) *Local Insights From DACA for Implementing Future Programs for Unauthorized Immigrants.* Washington D.C.: The Brookings Institution's Metropolitan Policy Program.

Mrežni izvori

Americanprogress.org (2017) The Facts on Immigration Today: 2017 Edition

<https://www.americanprogress.org/issues/immigration/reports/2017/04/20/430736/facts-immigration-today-2017-edition/>

(pristupljeno:22.08.2018.)

Bloomberg.com (2018) Why Trump Deports Fewer Immigrants Than Obama

<https://www.bloomberg.com/view/articles/2018-05-15/trump-is-deporting-fewer-immigrants-than-obama-did>

(pristupljeno: 22.08.2018.)

Camarota, Steven (2013) Americans Prefer Illegal Immigrants Head Home. *Cis.org*

<https://cis.org/Americans-Prefer-Illegal-Immigrants-Head-Home>

(pristupljeno: 02.07.2018.)

Cfr.org (2018) The Council on Foreign Relations

<https://www.cfr.org/interactives/campaign2016/donald-trump/on-immigration>

(pristupljeno:15.07.2018.)

Cis.org (1995) Center for Immigration Studies

<https://cis.org/Report/Legacy-1965-Immigration-Act>

(pristupljeno: 20.07.2018.)

Clas.berkeley.edu (2009) Center for Latin American Studies, University of California, Berkeley.

<https://clas.berkeley.edu/research/immigration-latino-migration-and-us-foreign-policy>

(pristupljeno: 23.06.2018)

Diffen.com (2018)

https://www.diffen.com/difference/Hispanic_vs_Latino

(pristupljeno: 22.08.2018)

Factcheck.org (2018) Illegal Immigration Statistics

<https://www.factcheck.org/2018/06/illegal-immigration-statistics/>

(pristupljeno: 22.08.2018.)

Hackinglawpractice.com (2018)

<https://hackinglawpractice.com/blog/20-year-law-signed-continues-to-harm-immigrants/>

(pristupljeno: 07.07.2018.)

History.sandiego.edu (2018)

<http://history.sandiego.edu/gen/soc/immig.html>

(pristupljeno: 22.06.2018.)

Hoefler, Michael (2009) Estimates of the Unauthorized Immigrant Population Residing in the United States: January 2009. *Dhs.com*

https://www.dhs.gov/xlibrary/assets/statistics/publications/ois_ill_pe_2009.pdf

(pristupljeno: 27.06.2018.)

Immigrationtounitedstates.org (2018) Immigration Act of 1882

<http://immigrationtounitedstates.org/584-immigration-act-of-1882.html>

(pristupljeno: 15.07.2018.)

Iom.int (2011) International Organization for Migration

<https://www.iom.int/key-migration-terms>

(pristupljeno: 21.08.2018.)

Kivisto, Peter (2004) Porous Borders and Guest Workers: Reactions to „The Fair and Secure Immigration reform“ Proposal. *Migrationinstitute.fi*

http://www.migrationinstitute.fi/files/pdf/artikkelit/porous_borders_and_guest_workers_reactions_to_the_fair_and_secure_immigration_reform_proposal.pdf

(pristupljeno: 10.07.2018.)

Lind, Dara (2018) The Trump administration's separation of families at the border, explained. *Vox.com*

<https://www.vox.com/2018/6/11/17443198/children-immigrant-families-separated-parents>

(pristupljeno:20.07.2018.)

Maz.hr (2018) Mreže antifašistkinja Zagreba

<http://www.maz.hr/2017/01/05/sezdeset-godina-migrantske-krize-u-sad-u/>

(pristupljeno:22.06.2018.)

McCarthy, Niall (2017) Where DACA Applicants Come From. *Statista.com*

<https://www.statista.com/chart/10966/where-daca-applicants-come-from/>

(pristupljeno: 15.07.2018.)

Migrationpolicy.org (2017) The Obama Record on Deportations: Deportee in Chief or Not?

<https://www.migrationpolicy.org/article/obama-record-deportations-deportee-chief-or-not>

(pristupljeno: 23.08.2018.)

News.sky.com (2018)

<https://news.sky.com/story/donald-trump-illegal-immigrants-should-be-sent-home-without-judicial-process-11415710>

(pristupljeno:20.07.2018.)

Phillips, Keri (2014) The history of illegal immigration in the United States. *Abc.net.au*

<http://www.abc.net.au/radionational/programs/rearvision/the-history-of-illegal-immigration-in-the-united-states/5678670>

(pristupljeno: 06.07.2018.)

Politifact.com (2017) Did Reagan and H.W.Bush issue actions similar to DACA, as Al Franken said?

<https://www.politifact.com/truth-o-meter/statements/2017/sep/08/al-franken/did-reagan-and-hw-bush-issue-orders-similar-daca-a/>

(pristupljeno: 22.08.2018.)

Roque Planas (2015) 19 Reasons Latin Americans Come To The U.S. That Have Nothing To Do With The American Dream. *Huffingtonpost.com*

https://www.huffingtonpost.com/2014/04/18/immigration-latinamerica_n_5168356.html?guccounter=1

(pristupljeno: 23.06.2018)

Sites.google.com (2018) Four Waves of Immigration

<https://sites.google.com/site/paulcunneen/home/us-history-1/immigrationunitoutline/4-waves-of-immigration>

(pristupljeno: 22.06.2018.)

Vox.com (2018) What was the Immigration Reform Bill the Senate passed 2013?

<https://www.vox.com/cards/immigration-immigrants-reform-us/what-is-the-senate-immigration-reform-bill>

(pristupljeno: 07.07.2018.)

Washingtontimes.com (2018) The cost to educate young illegal immigrants over \$761 million – a bill for all 50 states.

<https://www.washingtontimes.com/news/2014/sep/8/cost-educate-young-illegal-immigrants-over-761-mil/>

(pristupljeno: 28.06.2018.)

Zong, Jie (2016) South American Immigrants in the United States. *Migrationpolicy.org*

<https://www.migrationpolicy.org/article/south-american-immigrants-united-states>

(pristupljeno: 24.06.2018.)

Sažetak

Tema diplomskog rada je politika SAD-a prema ilegalnim migrantima iz Latinske Amerike. Promatrano je razdoblje nakon Drugog svjetskog rata kada je krenuo masovni priljev emigranata iz Latinske Amerike u Sjedinjene Američke Države. Tada imigracijska politika prema ilegalnim imigrantima postaje jedna od prioriternih politika Sjedinjenih Američkih Država. U promatranom razdoblju daje se prikaz imigracijske politike američkih predsjednika, počevši sa Zakonom o reformi i kontroli imigracije (*Immigration Reform and Control Act-IRCA*) predsjednika Ronalda Reagana (1981. - 1989.). Vrata ilegalnoj imigraciji iz Latinske Amerike pokušao je zatvoriti predsjednik Bill Clinton (1993. - 2001.) Zakonom o reformi ilegalne imigracije i imigrantskoj odgovornosti (*Illegal Immigration Reform and Immigration Responsibility Act-IIRIA*), dok je namjere predsjednika Georgea W. Busha (2001. - 2009.) spriječio teroristički napad na Sjedinjene Američke Države 11.9.2001 godine. Njegov nasljednik predsjednik Barack Obama (2009. - 2017.) iskoristio je svoje predsjedničke ovlasti i autorizirao provođenje programa DACA (*Deffered Action for Childhood Arrivals*) i DAPA (*Deffered Action for Parents of Americans*) koji su pogodovali djeci ilegalnih imigranta, uz istovremeno provođenje brojnih uhićenja i deportacija ilegalnih imigranata. Rad završava prikazom dosadašnje politike predsjednika Donalda Trumpa koji ilegalne imigrante smatra prijetnjom nacionalnoj sigurnosti Sjedinjenih Američkih Država.

Ključne riječi: Sjedinjene Američke Države, imigracijska politika, ilegalni imigranti, predsjednik Barack Obama, predsjednik Donald Trump

Summary

The subject of the graduate thesis is policy of the USA towards illegal migrants from Latin America. Observed period is the period after World War II, starting with the mass flow of emigrants from the Latin America to the United States of America. This is the period when immigration policy of the United States towards illegal immigrants became one of the priorities of the United States. Presented are american president's immigration policies, beginning with the Immigration Reform and Control Act (IRCA) presented by the president Ronald Reagan (1981. – 1989.). President Bill Clinton (1993. – 2001.) was the next who tried to solve the problem of illegal immigrants, resulting with the Illegal Immigration Reform and Immigration Responsibility Act (IIRIRA). Intentions of the president George W. Bush (2001. – 2009.) were interrupted by the 9/11 terrorist attack. His successor, president Barack Obama (2009. – 2017.), used his presidential authorities to authorize two programs, Deffered Action for Childhood Arrivals and Deffered Action for Parents of Americans, both served to illegal immigrant's children. The thesis ends with the review of the contemporary immigration policy of the president Donald Trump (2017. – today), considering illegal immigrants as a threat to the national security of the United States of America.

Key Words: The United States of America, immigration policy, illegal immigrants, Latin America, president Barack Obama, president Donald Trump